

MER Omgevingsvisie Nijkerk

**Beoordeling van de denkrichtingen ten behoeve
van de Omgevingsvisie Nijkerk**

projectnummer 0454455.100
definitief
4 februari 2020

MER Omgevingsvisie Nijkerk

Beoordeling van de denkrichtingen ten behoeve van de Omgevingsvisie Nijkerk

projectnummer 0454455.100

definitief
4 februari 2020

Auteurs

J.J.E Brécheteau
M.L. Kornet

Opdrachtgever

Gemeente Nijkerk
Kolkstraat 27
3861 AK NIJKERK

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	definitief	M.L. Kornet	J. Fuite

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Een visie voor de fysieke leefomgeving	1
1.2	Van milieu naar fysieke leefomgeving	2
1.3	Rol van de m.e.r. bij de omgevingsvisie	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Opzet en methodiek van het MER	5
2.1	De start: opstellen en publiceren NRD	5
2.1.1	Ontvangen reacties (zienswijzen)	5
2.1.2	Wijzigingen ten opzichte van de NRD	6
2.2	Opstellen van een leefomgevingsfoto	6
2.3	Beleidsopties / denkrichtingen	7
2.4	Integrale beoordeling van de gemaakte keuzes	8
2.5	Aanzet voor monitoring en evaluatie	8
3	De leefomgevingsfoto van Nijkerk	10
3.1	Wat is een leefomgevingsfoto	10
3.2	Opzet van de leefomgevingsfoto	10
3.3	Samenvatting leefomgevingsfoto	11
4	Ambities voor de fysieke leefomgeving	16
4.1	Van sectoraal beleid naar integrale ambities	16
4.2	Gezonde, veilige leefomgeving	16
4.3	Leefbaarheid	18
4.4	Kwaliteit stedelijk gebied	19
4.5	Kwaliteit landelijk gebied	20
4.6	Duurzaamheid	22
5	Omgevingsvisie gemeente Nijkerk: opgaven en denkrichtingen	23
5.1	Toekomstscenario's op basis van denkrichtingen	23
5.2	Duurzame ontwikkeling	24
5.2.1	Toelichting op de opgave	24
5.2.2	Duurzame ontwikkeling binnen de denkrichtingen	27
5.3	Wonen	27
5.3.1	Toelichting op de opgave	27
5.3.2	Wonen binnen de denkrichtingen	28
5.4	Werken	29
5.4.1	Voldoende werkgelegenheid binnen de gemeente Nijkerk	29
5.4.2	Werken binnen de denkrichtingen	29
5.5	Mobiliteit	30
5.5.1	Toelichting op de opgave voor mobiliteit	30
5.5.2	Denkrichtingen voor de mobiliteit van Nijkerk	31

5.6	Voorzieningen	32
5.6.1	Een passend aanbod aan voorzieningen	32
5.6.2	Denkrichtingen voor voorzieningen in Nijkerk	32
5.7	Landelijk gebied	33
5.7.1	Toelichting op de opgave voor het landelijk gebied	33
5.7.2	Landelijk gebied binnen de denkrichtingen	33
6	Trendmatige ontwikkeling	35
6.1	Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving	35
6.2	Effecten op de leefbaarheid	37
6.3	Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied	38
6.4	Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied	39
6.5	Effecten op duurzaamheid	39
6.6	Overzicht score op de vijf ambities	40
7	Denkrichting: Groei gericht op recreatie en ontspanning	41
7.1	Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving	41
7.2	Effecten op de leefbaarheid	43
7.3	Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied	44
7.4	Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied	45
7.5	Effecten op duurzaamheid	46
7.6	Overzicht score op de vijf ambities	46
8	Denkrichting: Sociaal, duurzame groei	47
8.1	Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving	47
8.2	Effecten op de leefbaarheid	49
8.3	Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied	50
8.4	Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied	50
8.5	Effecten op duurzaamheid	51
8.6	Overzicht score op de vijf ambities	52
9	Denkrichting: Groei van wonen	53
9.1	Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving	54
9.2	Effecten op de leefbaarheid	56
9.3	Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied	57
9.4	Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied	57
9.5	Effecten op duurzaamheid	58
9.6	Overzicht score op de vijf ambities	59
10	Denkrichting: Groei van wonen en werken	60
10.1	Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving	61
10.2	Effecten op de leefbaarheid	62
10.3	Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied	63
10.4	Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied	64
10.5	Effecten op duurzaamheid	65

10.6	Overzicht score op de vijf ambities	66
------	-------------------------------------	----

11	Samenvatting beoordeling denkrichtingen	67
-----------	--	-----------

Bijlage I – Foto van de leefomgeving

1 Inleiding

1.1 Een visie voor de fysieke leefomgeving

De Omgevingswet komt eraan. Met deze nieuwe wet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ordening vereenvoudigen en samenvoegen. Een van de instrumenten van deze nieuwe wet is de omgevingsvisie, de vervanger van de structuurvisie(s). De omgevingsvisie moet de strategische visie zijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Hierin gaat de gemeente in op de samenhang tussen onder andere ruimte, natuur, water, milieu en infrastructuur.

De gemeente Nijkerk is eind 2018 gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie legt de gemeente de ambities en beleidsdoelen voor 2040 vast. Van december 2018 tot februari 2019 heeft de gemeente expertmeetings georganiseerd om de relevante opgaven voor de fysieke leefomgeving in beeld te krijgen. Aan de hand van zes thema's wil de gemeente het beleid voor Nijkerk tot het jaar 2040 verder uitwerken.

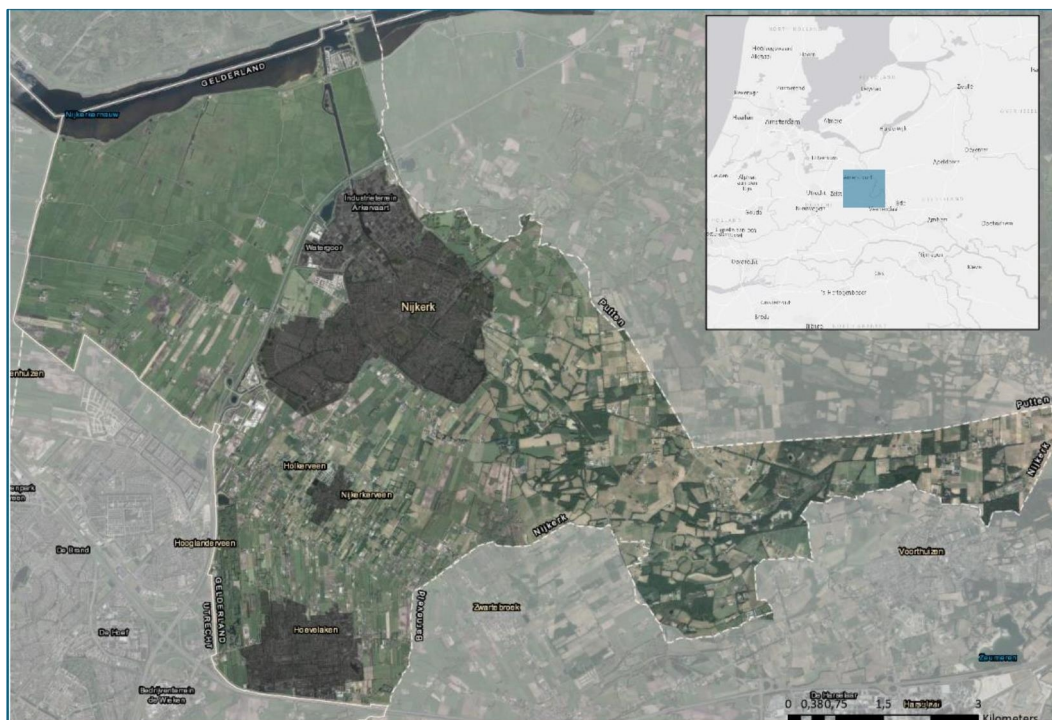
Omgevingsvisie Nijkerk als groeidocument

De gemeente heeft er voor gekozen om in de eerste omgevingsvisie zes hoofdthema's extra aandacht te geven. De gemeente wil hierbij aansluiten bij de filosofie van de omgevingswet, "altijd vers, nooit af". De Nijkerkse omgevingsvisie wordt jaarlijks herijkt én verrijkt met nieuwe onderdelen en blijft daardoor verrassend actueel.

Met de omgevingsvisie stelt de gemeente kaders voor toekomstige ontwikkelingen. Voor de omgevingsvisie wordt dan ook de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen en is het voorliggend Milieueffectrapport (MER)¹ opgesteld. In het MER zijn de opgaven van de omgevingsvisie beoordeeld op de effecten op de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is daarmee kaderstellend voor toekomstige ontwikkelingen. In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat voor kaderstellende plannen met (mogelijk) m.e.r.-plichtige activiteiten de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen moet worden. Het doel van de m.e.r. is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. Hiervoor is het voorliggend milieueffectrapport (MER) opgesteld.

¹ Het is gebruikelijk de afkortingen (de) m.e.r. en (het) MER te gebruiken. De afkorting m.e.r. met kleine letters en puntjes ertussen staat voor de volledige procedure, de milieueffectrapportage. MER met hoofdletters, zonder puntjes staat voor het milieueffectrapport, het rapport dat hierbij opgesteld wordt.

Figuur 1.1 Luchtfoto van de gemeente Nijkerk

1.2 Van milieu naar fysieke leefomgeving

De verplichting tot het opstellen van een MER is opgenomen in de Wet milieubeheer. Het doel van het MER is om de milieubelangen mee te laten wegen in de besluitvorming. Bij de m.e.r. wordt echter al jaren verder gekeken dan alleen de milieueffecten. Onder andere duurzaamheid en gezondheid zijn thema's die steeds urgenter worden en daarom structureel een plaats hebben in de afweging van belangen. De term 'milieu' is daarom eigenlijk te beperkt, maar om aansluiting te houden bij de wettelijke termen komt dit nog wel terug in de titel en soms ook in de teksten.

Dit bredere spectrum van de fysieke leefomgeving sluit ook beter aan bij de omgevingsvisie. In onderstaande tabel staan de thema's die meegenomen zijn in dit MER. De thema's zijn onderverdeeld volgens de bekende people, planet, prosperity indeling.

People	Planet	Prosperity
Gezondheid	Ecologisch kapitaal	Vestigingsklimaat & Werk
Veiligheid	Energie en grondstoffen	Wonen
Aantrekkelijke leefomgeving	Water, bodem en ondergrond	Opleiding & Inkomen
Sociaal	Historisch kapitaal	Bereikbaarheid

1.3 Rol van de m.e.r. bij de omgevingsvisie

Het MER is niet opgesteld op het moment dat de omgevingsvisie vrijwel gereed was. Integendeel, bij de totstandkoming van de omgevingsvisie zijn de stappen uit de m.e.r. actief betrokken. Het MER is daarom geen toets achteraf, maar vormt de verslaglegging van een interactief proces tussen m.e.r. en omgevingsvisie. In onderstaande schema zijn deze stappen op hoofdlijnen weergegeven.

De m.e.r.-procedure start formeel met de publicatie van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD heeft van 10 oktober 2019 tot en met 6 november 2019 ter inzage gelegen en is gepubliceerd op de [website](#) van de gemeente. In de NRD zijn de thema's benoemd en is aangegeven hoe het verdere proces van omgevingsvisie en m.e.r. ingestoken wordt.

De eerste stap in het MER is het opstellen van een leefomgevingsfoto. Hierin is de huidige en verwachte toekomstige situatie van de fysieke leefomgeving geanalyseerd. Deze informatie is gebruikt voor de verdere uitwerking van de thema's en opgaven van de omgevingsvisie. De gemeente Nijkerk heeft hiervoor denkrichtingen² opgesteld. Deze zijn vervolgens in het MER beoordeeld. De afweging en beoordeling vormt de basis voor de gemaakte keuzes in de omgevingsvisie.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 de opzet en methodiek van dit MER beschreven. Hoofdstuk 3 betreft (de samenvatting van) de leefomgevingsfoto. In hoofdstuk 4 staan de ambities voor de fysieke leefomgeving beschreven. Hoofdstuk 5 beschrijft de thema's en

² De gemeente Nijkerk gebruikt denkrichtingen om te verkennen in welke richting de gemeente zich kan ontwikkelen naar 2040. Hiermee verkent de gemeente de mogelijke groeiscenario's en de te maken keuzes.

opgaven van de omgevingsvisie. In dit hoofdstuk is ook beschreven hoe elk thema terugkomt in de denkrichtingen. Hoofdstuk 6 tot en met 10 bevat de beoordeling van de denkrichtingen op de ambities voor de fysieke leefomgeving.

2 Opzet en methodiek van het MER

Dit hoofdstuk beschrijft de opzet en de methodiek van het MER. Per stap is hier de aanpak beschreven en toegelicht hoe hier invulling aan gegeven is.

2.1 De start: opstellen en publiceren NRD

De m.e.r.-procedure start formeel met het opstellen van de NRD. De NRD is bedoeld om het voornemen om de m.e.r.-procedure te starten bekend te maken en aan te geven hoe invulling wordt gegeven aan het MER. De NRD is op 1 oktober 2019 door het college van de gemeente Nijkerk vastgesteld. Van 10 oktober 2019 tot en met 6 november 2019 heeft de NRD ter inzage gelegen en is een ieder in de gelegenheid gesteld zijn of haar zienswijze in te dienen.

2.1.1 Ontvangen reacties (zienswijzen)

Tijdens de inzageperiode zijn er zes reacties op de NRD ontvangen bij de gemeente.

Indiener	Zienswijze
Hengelsportvereniging Hoop op Geluk	Aandacht voor gezondheidsbevordering bij de afwegingen in het MER.
Bewoner Corlaer	Ontsluiting voor autoverkeer van de wijk Corlaer en de beperkte beschikbaarheid van OV-voorzieningen in de wijk verdient aandacht in de omgevingsvisie.
Veiligheid- en gezondheidsregio Gelderland-Midden	Verbreding van het thema veiligheid wordt geadviseerd en daarbij aan te sluiten op de onderscheiden risico's / crisistypen uit het beleidsplan VGGM. Ook wordt geadviseerd om bij de beoordeling van de verschillende thema's het criteria voor het ontwerp van een veilig fysieke leefomgeving toe te passen. Als het om gezondheid gaat, is aandacht voor de gezondheidssituatie gewenst, met daarbij ook een verbinding tussen het fysieke en sociale domein.
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Nijkerk	Vraagt om aandacht voor erfgoed en omgevingskwaliteit in de Omgevingsvisie. In de leefomgevingsfoto wordt daarbij aandacht besteed aan monumentale objecten en gebieden, met specifiek aandacht voor de 'parelgebieden': polder Arkenheem, buurtschap Appel, lint van Slichtenhorst en landgoed Hoevelaken.
Provincie Gelderland	Aandacht voor het Nationaal Landschap Arkenheem – Eemland en het waardevol open gebied binnen de gemeente Nijkerk.
Gemeente Bunschoten	Voor het thema mobiliteit vraagt de gemeente Bunschoten om ook in te zetten op het terugdringen van het ongewenst (sluip)verkeer door het buitengebied. Er rijdt veel verkeer over de n-wegen, dat geen herkomst of bestemming in het gebied heeft.

De reacties op de NRD vragen voornamelijk aandacht voor belangrijke thema's zoals gezondheid en omgevingskwaliteit. Ook worden bestaande knelpunten onder de aandacht gebracht. De gemeente neemt dit mee bij het opstellen van de omgevingsvisie. In het MER zijn deze

aandachtspunten ook meegenomen. Bestaande knelpunten komen terug in de leefomgevingsfoto en bij de afweging op ambities worden gezondheid en omgevingskwaliteit nadrukkelijk betrokken.

2.1.2 *Wijzigingen ten opzichte van de NRD*

In de periode na de publicatie van de NRD en het opstellen van het MER zijn er verdere stappen gezet in de uitwerking van de denkrichtingen.

Beoordeling op integrale ambities

In het laatste deel van de NRD is het beoordelingskader voor het MER opgenomen. Dit beoordelingskader bestaat uit de twaalf thema's en bijbehorende aspecten van de leefomgevingsfoto. Om beter aan te sluiten bij het doel van de Omgevingswet om een integrale afweging te maken, is er besloten de beoordeling niet op deze sectorale thema's uit te voeren, maar dit samen te voegen tot integrale ambities voor de fysieke leefomgeving. In deze ambities komen de thema's en aspecten wel terug. De 'reikwijdte' van het MER blijft daarom gelijk aan wat er in de NRD opgenomen is. In hoofdstuk 4 is de samenvoeging tot integrale ambities uitgebreid beschreven.

Beoordeling op doelbereik

Voor de beoordeling van het doelbereik zullen ambities gesteld worden. Deze zullen in het vervolgproces bij de ontwerp-omgevingsvisie gedefinieerd worden, als duidelijk is welke gewenste ontwikkelrichting de raad en samenleving voor ogen heeft. De beoordeling op doelbereik is niet in dit deel van het MER opgenomen.

2.2 **Opstellen van een leefomgevingsfoto**

Een leefomgevingsfoto geeft een beeld van de huidige en verwachte toekomstige staat van de fysieke leefomgeving. Om de staat van de fysieke leefomgeving te beschrijven is het begrip opgedeeld in twaalf thema's. In de leefomgevingsfoto is de staat van elk thema in beeld gebracht aan de hand van enkele aspecten en indicatoren. Zo is bij het thema 'gezondheid' het aspect 'geluidhinder' beschreven aan de hand van de gemiddelde geluidbelasting van (spoor)wegen en de ervaring van geluidoverlast. Indicatoren zijn veelal concrete, meetbare gegevens. Voor het detailniveau voor de omgevingsvisie en het MER zijn deze gegevens misschien wel té gedetailleerd, maar ze zijn wel bruikbaar om een goed beeld te schetsen van de staat van de fysieke leefomgeving.

Hoofdstuk 3 bevat de samenvatting van de leefomgevingsfoto, in de bijlage is de volledige analyse opgenomen. In deze leefomgevingsfoto kan per milieuthema snel inzichtelijk gemaakt worden wat de huidige situatie is binnen de gemeente. Op deze manier komen knelpunten snel aan het licht en kan gestuurd worden op de juiste maatregelen om deze knelpunten te verhelpen. De leefomgevingsfoto schetst als het ware een beeld van de referentiesituatie voor de gemeente. Hoe ziet Nijkerk eruit in 2040 als het huidige beleid en de huidige trends en ontwikkelingen zich voortzetten?

2.3 Beleidsopties / denkrichtingen

De omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk moet uiteindelijk het gewenste eindbeeld voor de gemeente in 2040 schetsen. Hoe dat eindbeeld er precies uitziet en hoe het bereikt wordt staat op dit moment nog niet vast. Het is een doorkijk naar de toekomst, waar veel onzekerheden en variabelen bepalen hoe die toekomst eruit gaat zien. Met de omgevingsvisie wil de gemeente inspelen op die onzekerheden en variabelen door verschillende toekomstscenario's te verkennen. Dit doet de gemeente door middel van **denkrichtingen**: denkbare manieren/richtingen waarin de gemeente zich de komende jaren kan ontwikkelen. Elke denkrichting levert daarmee een ander eindbeeld op.

In het licht van het MER kunnen de denkrichtingen gezien worden als 'alternatieven' voor het MER. Hiermee worden de mogelijke **opties voor het toekomstige beleid** van de gemeente Nijkerk geschetst. De omgevingsvisie zet de hoofdlijnen voor het beleid voor de fysieke leefomgeving uit en deze hoofdlijnen worden bepaald door de richting die de gemeente kiest.

Afwegen en beoordelen van beleidsopties / denkrichtingen

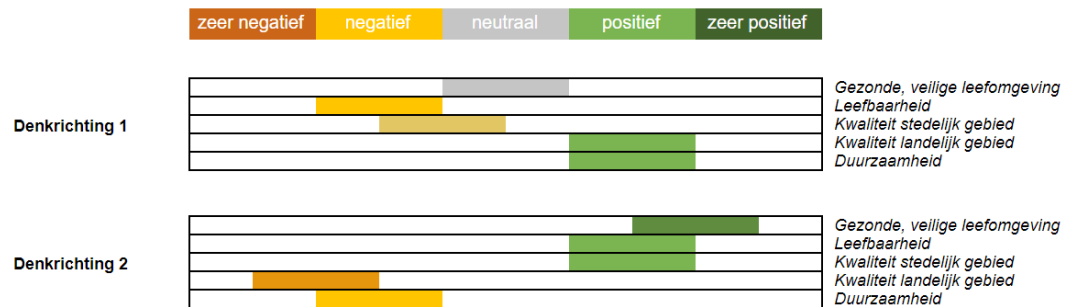
In het MER zijn de denkrichtingen beoordeeld op de effecten op de fysieke leefomgeving. Dit is gedaan op basis van vijf integrale ambities voor de leefomgeving:

1. **Gezonde, veilige leefomgeving**
2. **Leefbaarheid**
3. **Kwaliteit stedelijk gebied**
4. **Kwaliteit landelijk gebied**
5. **Duurzaamheid**

In hoofdstuk 4 is toegelicht wat deze ambities precies inhouden. Ook is hier de relatie met de thema's en aspecten uit de leefomgevingsfoto beschreven. De informatie uit de leefomgevingsfoto is gekoppeld aan de ambities om 1) te bepalen in welke richting aspecten zich moeten ontwikkelen om de ambitie te halen en 2) om de effecten van de denkrichtingen op de ambities te kunnen duiden.

De denkrichtingen zijn beoordeeld op een vijfpunt-schaal. De score geeft aan in hoeverre de denkrichting een positieve of negatieve bijdrage levert aan de ambitie voor de leefomgeving. Op basis van 'expert judgement' is het effect van de denkrichting op de relevante aspecten van de fysieke leefomgeving bepaald, ten opzichte van de nulmeting van de leefomgevingsfoto. In onderstaande figuur is de beoordeling van twee fictieve denkrichtingen gevisualiseerd.

1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5
---	-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

Bij de beoordeling is aan elk aspect van de ambitie een score toegekend. Het gemiddelde hiervan vormt de score op de ambitie, die weergegeven wordt in bovenstaande figuur. Er is geen weging toegekend aan aspecten.

2.4 Integrale beoordeling van de gemaakte keuzes

De omgevingsvisie geeft uiteindelijk de kaders voor toekomstige ontwikkelingen. Dit kan gaan om kaders die iets zeggen over de manier waarop ontwikkelingen verder uitgewerkt moeten worden. Het kan ook gaan om kaders die harde grenzen stellen aan ontwikkelingen, zoals een maximaal aantal woningen of een minimale compensatieopgave voor groen en water. Om te komen tot deze kaders dienen keuzes gemaakt te worden. De denkrichtingen en de daarbij behorende effectbeoordeling vormen de basis voor deze keuzes.

Proces

Na positieve besluitvorming door de gemeenteraad van Nijkerk wordt het MER en de bijbehorende denkrichtingen ter consultatie aangeboden aan de samenleving. Op basis van de input van de raad en de samenleving wordt er gewerkt aan de definitieve contouren van de omgevingsvisie. Deze ontwerp-omgevingsvisie wordt voor inspraak aan de samenleving voorgelegd. Voordat dit gebeurt wordt de raad nogmaals betrokken. De wijze waarop is afhankelijk van het proces en de inhoud en wordt op een later moment afgestemd. De verwachting is om de omgevingsvisie eind 2020 aan de gemeenteraad aan te bieden.

Vervolgstep voor het MER

Dit MER is nog niet 'af'. De leefomgevingsfoto en de beoordeling van de denkrichtingen vormen het eerste deel van het MER. Dit deel wordt door de gemeente gebruikt om de omgevingsvisie verder vorm te geven en in te vullen. Daarin worden keuzes gemaakt. De vervolgstap in het MER is de integrale beoordeling van deze keuzes. Op basis van deze beoordeling wordt ook de aanzet voor de monitoring en evaluatie opgesteld.

2.5 Aanzet voor monitoring en evaluatie

Het MER legt een basis voor monitoring en evaluatie van de omgevingsvisie en voor de verdere uitwerking van de visie voor de verschillende deelgebieden van Nijkerk. Op verschillende manieren wordt vanuit de m.e.r. input gegeven aan monitoring en evaluatie:

- **Leefomgevingsfoto:** Uit de analyse van de huidige en toekomstige situatie kunnen direct indicatoren naar voren komen die van belang zijn voor de omgevingskwaliteit van Nijkerk. Door deze mee te nemen in een monitoringsprogramma kan dit continu in beeld gebracht worden;
- **Effecten op de leefomgeving:** Vanuit de analyse van effecten op de leefomgeving zijn indicatoren te benoemen die uitdrukking geven aan deze effecten. Door deze indicatoren te monitoren is er zicht op de daadwerkelijke effecten en kan er tijdig bijgestuurd worden, indien nodig.

3 De leefomgevingsfoto van Nijkerk

De term 'Leefomgevingsfoto' is de laatste jaren langzaam tot gemeengoed geworden in de m.e.r.. Het woord geeft al goed weer wat het doel is: een beeld schetsen van de huidige staat van de fysieke leefomgeving. De leefomgevingsfoto dient als nulmeting voor het MER en de omgevingsvisie.

3.1 Wat is een leefomgevingsfoto

De leefomgevingsfoto geeft een beeld van de staat van de fysieke leefomgeving. Het beschrijft de huidige situatie van de fysieke leefomgeving en geeft een doorkijk naar de verwachte toekomstige staat op basis van trends en ontwikkelingen. De leefomgevingsfoto is als het ware een nulmeting voor de m.e.r.: Het geeft aan hoe het de fysieke leefomgeving er voor staat op het moment dat huidig beleid en autonome ontwikkelingen voortgezet worden, zonder dat het nieuwe omgevingsbeleid in werking treedt.

- Een thematische indeling van de fysieke leefomgeving
- Analyse op basis van beleid/input van de gemeente en openbare data
- Doel: signaleringsfunctie; aandachtspunten voor de fysieke leefomgeving in beeld brengen; basis/referentie voor de m.e.r.

3.2 Opzet van de leefomgevingsfoto

De leefomgevingsfoto is thematisch opgebouwd, volgens de bekende people-planet-prosperity indeling, de drie elementen van duurzaamheid. Deze indeling sluit aan bij een van de uitgangspunten voor de omgevingsvisie van de gemeente Nijkerk: 'Balans in de verhouding people, planet en prosperity'. Door deze elementen in balans te brengen of te houden is er sprake van duurzame ontwikkeling. In de leefomgevingsfoto is deze balans ook aangebracht door voor elk van deze drie elementen vier thema's op te nemen. In onderstaande tabel is het overzicht van de thema's opgenomen.

People	Planet	Prosperity
Gezondheid	Ecologisch kapitaal	Vestigingsklimaat & Werk
Veiligheid	Energie en grondstoffen	Wonen
Aantrekkelijke leefomgeving	Water, bodem en ondergrond	Opleiding & Inkomen
Sociaal	Historisch kapitaal	Bereikbaarheid

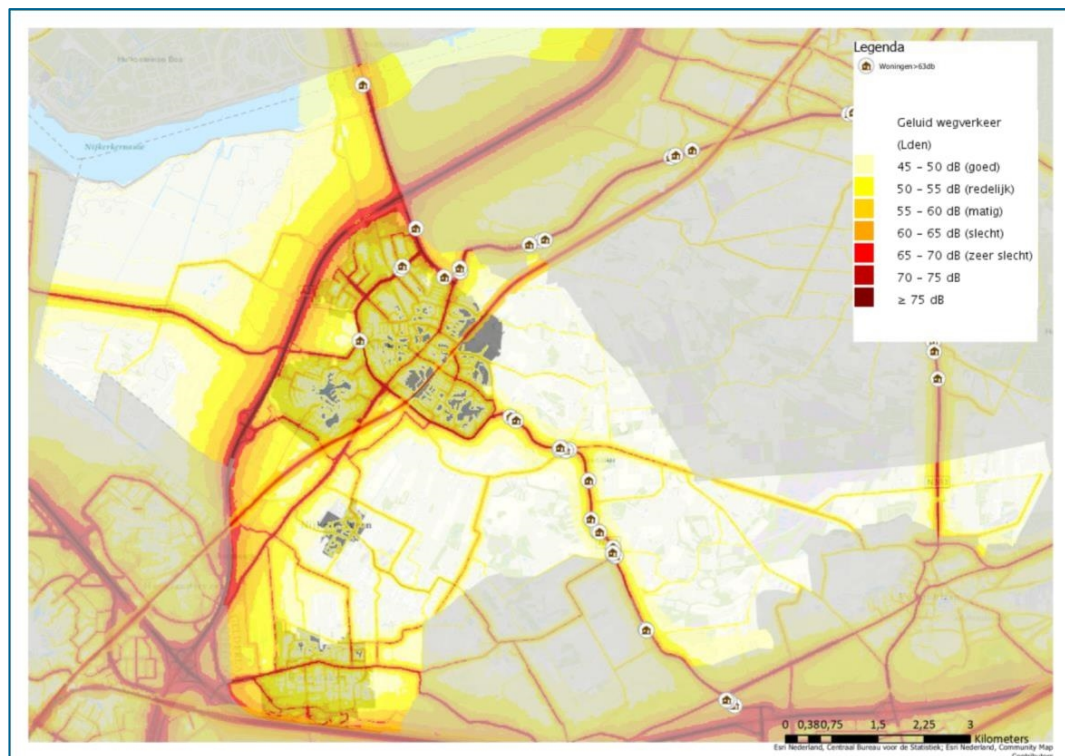
Per thema zijn indicatoren benoemd die uitdrukking geven aan de thema's. Aan de hand van de indicatoren is de huidige situatie beschreven en aan de hand van cijfers en kaarten in beeld gebracht. Dit kan weer gebruikt worden als graadmeter voor de kwaliteit van de leefomgeving.

3.3 Samenvatting leefomgevingsfoto

De leefomgevingsfoto is een uitgebreide analyse van de huidige staat van de fysieke leefomgeving van de gemeente Nijkerk. De leefomgevingsfoto is als bijlage bij dit MER opgenomen. Deze paragraaf bevat de highlights per thema.

Gezondheid

Voor het thema gezondheid zijn de milieuaspecten een belangrijk aspect. De luchtkwaliteit en geluidbelasting in de gemeente Nijkerk worden voor een groot deel bepaald door de infrastructuur. Voor luchtkwaliteit (fijnstof) speelt ook de agrarische sector een belangrijke rol, met name in en rond de oostkant van Nijkerk, waar veel pluimveebedrijven aanwezig zijn.

Figuur 3.1 Geluidbelasting (Lden) van wegverkeer en spoor in de gemeente Nijkerk en woningen met een geluidbelasting biven de 63 dB(A)

Naast de milieuaspecten speelt hittestress de laatste jaren een nadrukkelijke rol bij gezondheid. Dit speelt met name in stedelijke gebieden, het hitte-eilandeffect in het centrum van de kern Nijkerk is een aandachtspunt.

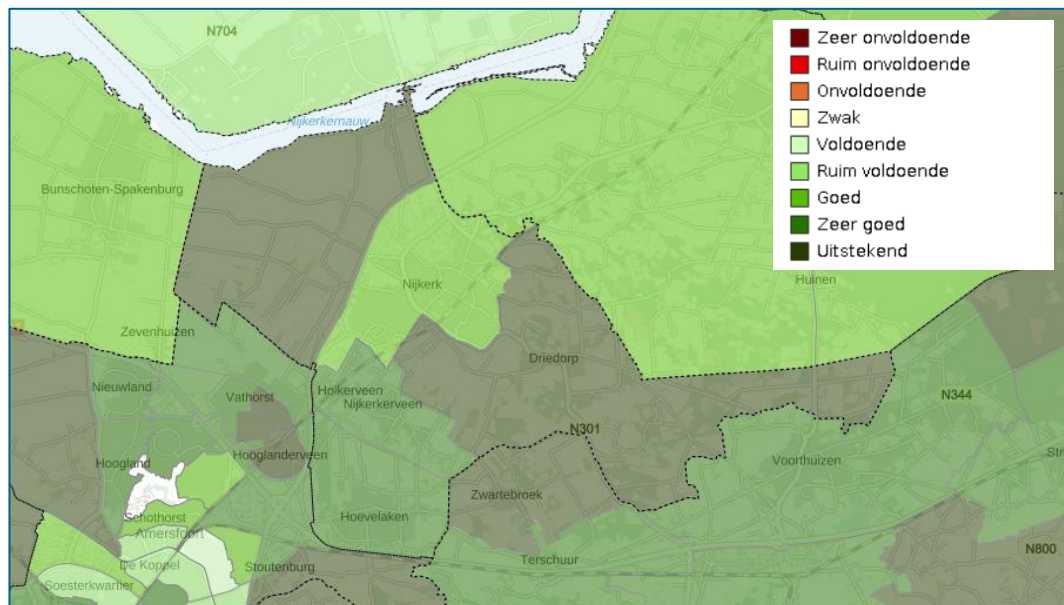
Veiligheid

Veiligheid is eveneens een belangrijk thema in de Omgevingswet. Veiligheid gaat om de bescherming tegen gevaren vanuit de fysieke leefomgeving en de samenleving. Voor de gemeente Nijkerk verdient de 'knoop' van hogedruk aardgasleidingen tussen Nijkerk en Nijkerkerveen aandacht. De hoge dichtheid aan risicobronnen op die locatie kan beperkingen opleggen aan (de mogelijkheden voor) nieuwe kwetsbare functies.

Hoogwaterveiligheid speelt alleen aan de westkant van de A28 en een klein deel van de oostkant een rol. Bij een dijkdoorbraak kan in dit lager gelegen gebied het water enkele decimeters hoog blijven staan.

Aantrekkelijke leefomgeving

Hoe beter de 'leefbaarheidssituatie', hoe beter de buurt aansluit bij wat mensen nodig hebben om er te wonen of te werken. Leefbaarheid is een breed begrip; het type huizen, de mensen (jong-oud, arm-rijk, afkomst, opleiding), criminaliteit, parken en voorzieningen in de omgeving.

Figuur 3.2 Score van de leefbaarometer van de gemeente Nijkerk op wijkniveau (www.leefbaarometer.nl; 2018)

De aandachtspunten voor dit thema zijn het voorzieningenniveau in de kleinere kernen en de hinder van bedrijvigheid in de omgeving door bijvoorbeeld geluid- of geuroverlast. Ook het behoud van de kwaliteiten van het landelijk gebied is van groot belang voor een aantrekkelijke leefomgeving in de gemeente Nijkerk.

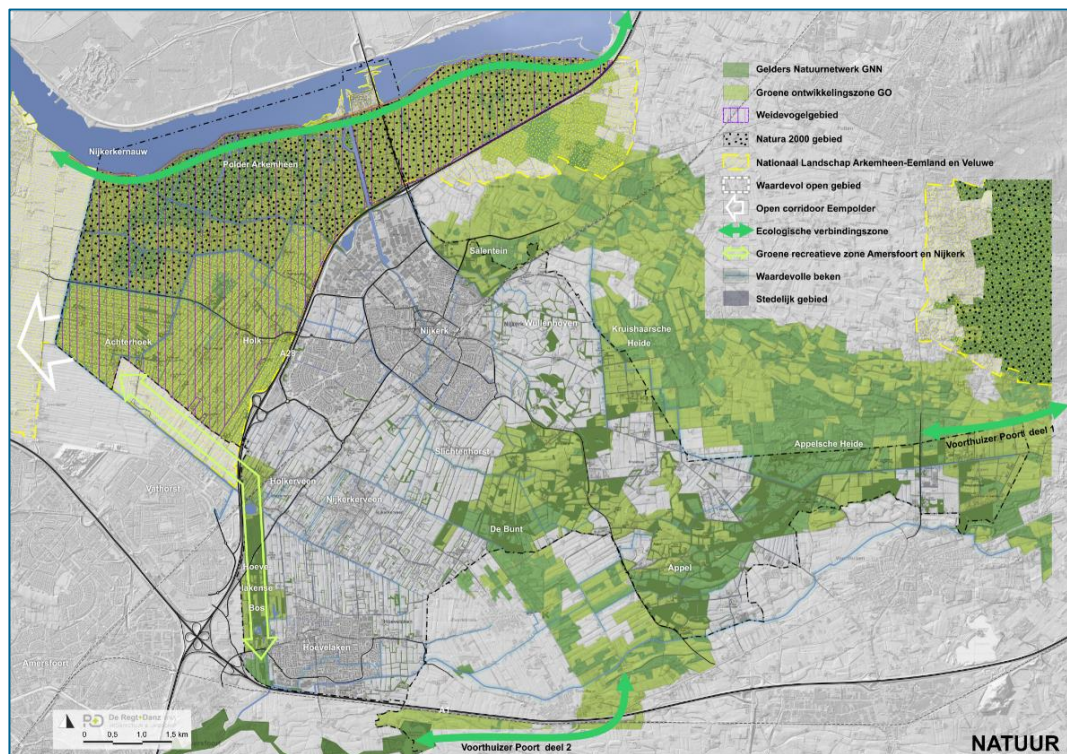
Sociaal

In de leefomgevingsfoto is ook aandacht besteed aan het sociale aspect van de fysieke leefomgeving. De leefomgeving kan bijdragen aan een sociale gemeente, door bijvoorbeeld onderlinge ontmoetingen te stimuleren en ruimte te bieden aan evenementen en sociale voorzieningen. Ook voor dit thema geldt dat het behoud van een goed voorzieningenniveau van

belang is voor de sociale contacten. Voorzieningen zoals scholen, sportparken en winkels brengen mensen 'bij elkaar'. Een goede inrichting en uitstraling van de openbare ruimte nodigt mensen uit om naar buiten te gaan en draagt bij aan de sociale veiligheid van de gemeente.

Ecologisch kapitaal

De gemeente Nijkerk heeft een groot en divers buitengebied met veel natuurkwaliteiten. Aan de westkant van de A28 ligt polder Arkemheen, dat aangeduid is als weidevogelgebied (Natura 2000-gebied), aan de oostkant van de kernen liggen waardevolle landschappen en tussen de kernen is een groene buffer aanwezig.

Figuur 3.3 Groenkaart van het buitengebied van de gemeente Nijkerk

Het behoud en waar mogelijk de versterking van natuurwaarden binnen de gemeente is een grote opgave. Nieuwe ontwikkelingen vragen vaak om ruimte, dat ten koste kan gaan van natuur en/of landschap. Daarnaast kan door geluidhinder (weidevogelgebied), effecten op grondwater of stikstofdepositie (Habitatrichtlijngebieden in de omgeving) indirecte aantasting van natuur plaatsvinden.

Energie & grondstoffen

Het thema 'energie & grondstoffen' beschrijft (de voortgang van) de energietransitie in de gemeente Nijkerk. De gemeente heeft hier grote stappen voor gezet via de Routekaart Energieneutraal Nijkerk 2050. De opgave voor besparing van energie en het opwekken van duurzame energie is groot.

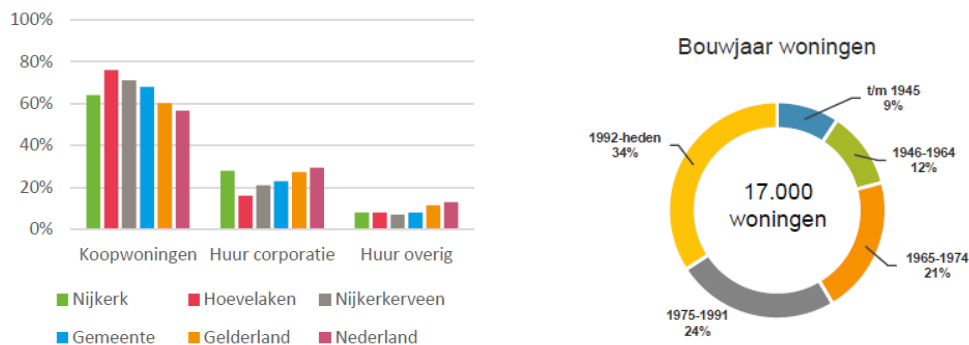
Historisch kapitaal

Dit thema beschrijft de archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de gemeente Nijkerk. Met name de laatste twee zijn in Nijkerk sterk met elkaar verweven. De geschiedenis van Nijkerk is nog goed terug te zien in de waardevolle landschappen, zoals het Kampenlandschap en de veenontginning. Ook polder Arkemheen met het oude stoomgemaal zijn overblijfselen van de ontstaansgeschiedenis van Nijkerk. Daarnaast kent de gemeente enkele waardevolle buitenplaatsen en is heeft het centrum van Nijkerk van historische waarde, doordat de structuur van de oude stad nog goed herkenbaar is.

Voor dit thema is het behoud en de bescherming van de waardevolle objecten het belangrijkste aandachtspunt. Veel monumenten verliezen hun gebruikswaarde, waardoor er gezocht moet worden naar nieuwe invulling, die recht doet aan de historische waarde. Voor het landschap vormen ruimteclaims en toenemende activiteiten een bedreiging voor de gaafheid, maar het biedt tegelijkertijd ook kansen om de belevingswaarde te vergroten.

Wonen

In de leefomgevingsfoto is de vraag en het aanbod aan woongelegenheden in de gemeente Nijkerk in beeld gebracht. Een goede balans in vraag en aanbod is nodig om (nieuwe) inwoners de juiste keuzemogelijkheden te bieden bij de zoektocht naar een woning. In lijn met de landelijke situatie geldt ook voor Nijkerk dat er grote vraag naar starterswoningen en sociale huurwoningen is.

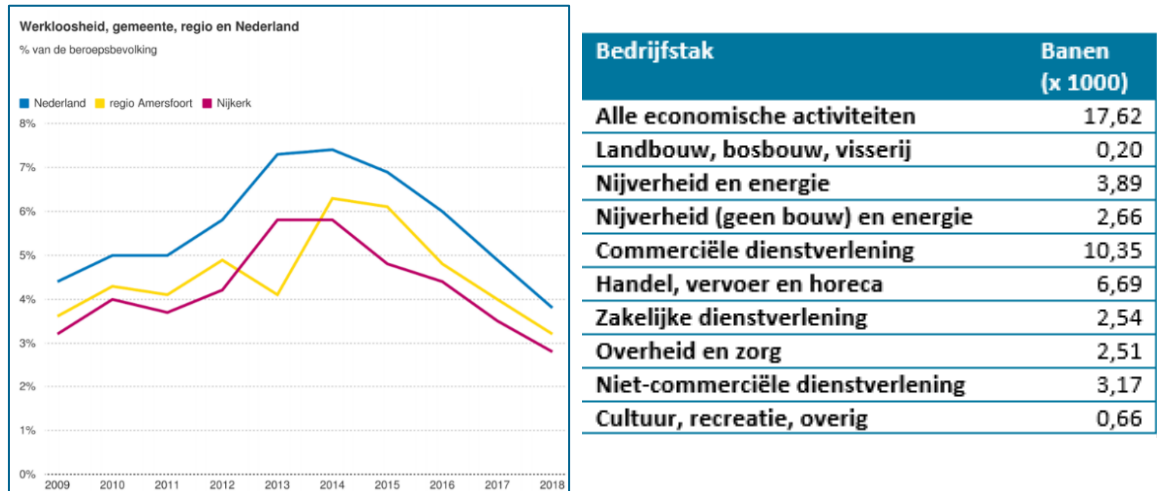
Figuur 3.4: Verdeling van woningtypen (links, bron: CBS, 2019) en de verdeling van het bouwjaar van woningen (rechts, bron: gemeente Nijkerk Aardgasvrij)

Ook de kwaliteit van woningen is in beeld gebracht. Belangrijke items daarvoor zijn de mate waarin woningen levensloopbestendig zijn en wat de energetische en bouwkundige kwaliteit van woningen is. Dat laatste is een belangrijk aandachtspunt voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.

Werkgelegenheid

In de gemeente Nijkerk zijn ruim 23.000 arbeidsplaatsen aanwezig. Het aanbod aan werk en het percentage werkloosheid in Nijkerk volgt de landelijke trend. De laatste jaren is het aantal arbeidsplaatsen gestegen en de werkloosheid gedaald.

De bedrijventerreinen en het winkelaanbod zijn in de leefomgevingsfoto geïnventariseerd. Voor bedrijventerreinen is een goede, multimodale bereikbaarheid van groot belang. Voor het winkelaanbod zijn de opkomst van pick-up points en het toenemende aandeel online shoppen belangrijke trends die de vraag naar fysieke winkelruimte af doen nemen.

Figuur 3.5 Ontwikkeling van de werkloosheid landelijk, regionaal en in Nijkerk (links) en de verdeling van de werkgelegenheid per sector (rechts) (bron:Economische monitor regio Amersfoort)

Opleiding & inkomen

Goede opleidingsmogelijkheden in of in de omgeving van Nijkerk zijn van belang voor de gemeente. Hiervoor is het aanbod aan onderwijsvoorzieningen in kaart gebracht. Voor basisscholen is het uitgangspunt van de gemeente om in of in de nabijheid van elke woonwijken een basisschool te hebben. Voor het voortgezet onderwijs is met name de bereikbaarheid een belangrijk aandachtspunt. Goede OV-verbindingen met universiteiten, hoge scholen en middelbare scholen maken de gemeente ook tot een aantrekkelijke woonplaats voor jongeren en studenten. In de leefomgevingsfoto is ook inzicht gegeven in de vaste lasten voor inwoners van de gemeente Nijkerk. Het beleid van de gemeente kan leiden tot een toename van vaste lasten, zoals de afvalheffing of de WOZ-waarde. Hierdoor kan het vrij besteedbaar inkomen afnemen.

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid betekent dat er een goede doorstroming op de weg én goede OV- en fietsverbindingen moeten zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale wegen en de aansluiting op het provinciale en landelijk wegennet. De stedelijke gebieden liggen in de directe nabijheid van het hoofdwegennet. Het aandeel van de auto is dan ook vrij groot in de gemeente Nijkerk (46% van alle verplaatsingen). Voor een goede ontsluiting van de stedelijke gebieden en het achterliggende gebied wordt gezocht naar aanpassing en uitbreiding van de ontsluitingsroutes door en langs de kern Nijkerk.

Voor OV en fiets zet de gemeente voornamelijk in op een goede bereikbaarheid en passende voorzieningen bij bushaltes en treinstations.

4 Ambities voor de fysieke leefomgeving

De opgaven van de omgevingsvisie zijn geen sectorale opgaven. Er is geen losse opgave voor water of cultuurhistorie. De opgaven zijn integraal, ze bevatten meerdere thema's of aspecten. De ambities voor de fysieke leefomgeving zijn dan ook niet per thema van de leefomgevingsfoto geformuleerd, maar vertaald naar integrale ambities voor de fysieke leefomgeving.

4.1 Van sectoraal beleid naar integrale ambities

Een van de redenen dat de Omgevingswet in het leven is geroepen is het feit dat veel aspecten van de fysieke leefomgeving met elkaar samenhangen. Aspecten zoals water en bodem hangen logischerwijs met elkaar samen, maar in het licht van klimaatverandering gaat water ook een rol spelen bij veiligheid (bescherming tegen water) en gezondheid (verkoelend effect van oppervlaktewater). Bij beleidsvorming dient rekening gehouden te worden met deze samenhang. Dit is ook opgenomen in de Omgevingswet, lid 2 van artikel 2.1:

“Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.”

De samenhang tussen de verschillende onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving staat daarom centraal. Die onderdelen en aspecten zijn bij de leefomgevingsfoto afzonderlijk naar voren gekomen. Deze zijn specifiek voor Nijkerk en omgeving in beeld gebracht. Deze onderdelen en aspecten zijn gebundeld tot vijf integrale ambities voor de fysieke leefomgeving.

1. **Gezonde, veilige leefomgeving**
2. **Leefbaarheid**
3. **Kwaliteit stedelijk gebied**
4. **Kwaliteit landelijk gebied**
5. **Duurzaamheid**

In onderstaande paragrafen zijn deze vijf ambities toegelicht. Per ambitie is aangegeven welke thema's en aspecten hier bij horen. Ook is hier toegelicht hoe er beoordeeld wordt op de ambitie. Wat moet toe- of afnemen om te komen tot een verbetering? Wat zijn de aandachtspunten binnen de ambitie?

4.2 Gezonde, veilige leefomgeving

Wat verstaan we onder gezonde, veilige leefomgeving

Een gezonde en veilige leefomgeving staat centraal in de Omgevingswet. De begrippen 'gezond' en 'veilig' zijn heel breed te interpreteren. Gezond gaat niet alleen om de bekende milieuaspecten zoals geluidhinder en luchtkwaliteit, maar ook om het stimuleren van gezond gedrag of een gezonde levensstijl. Ook veiligheid kan breed gezien worden. Het gaat niet alleen om fysieke veiligheid in de zin van ongevallen en rampen, maar ook om sociale veiligheid en het veiligheidsgevoel van de inwoners. Bij de ambitie *gezonde, veilige leefomgeving* zijn de volgende thema's en aspecten opgenomen:

- Een gezonde leefomgeving
 - o Luchtkwaliteit
 - o Geluid
 - o Hittestress
 - o Stimuleren van gezond gedrag
- Een veilige leefomgeving
 - o Externe veiligheid
 - o Verkeersveiligheid
 - o Waterveiligheid

Naar een gezonde en veilige leefomgeving

Het doel van deze ambitie is om te komen tot een leefomgeving die gezond is en waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen.

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Luchtkwaliteit	Een verbetering van de luchtkwaliteit betekent een afname van (uitstoot van) luchtverontreinigende stoffen	• Vestiging van kwetsbare objecten • Houtstook • Veehouderijen
Geluid	Geluidoverlast heeft een negatief effect op de gezondheid. Een lagere geluidbelasting en afname van overlast is het streven. Daarnaast is een goede bereikbaarheid van stiltegebieden een belangrijk aspect.	• Geluidbelasting verkeer • Overlast door evenementen • Bereikbaarheid stiltegebieden
Hittestress	Extreme hitte en warme nachten kunnen leiden tot gezondheidsklachten. De woonomgeving dient daarom zo ingericht te worden dat hittestress voorkomen wordt.	• Groen en water in stedelijk gebied • Groene daken • Verstedelijking / verdichting van centrumgebieden
Stimuleren van gezond gedrag	De fysieke leefomgeving kan zo ingericht worden dat het uitnodigt tot sporten en bewegen. Voldoende openbare ruimte en fiets- en wandelpaden dragen hier aan bij.	• Voorzieningen in de openbare ruimte • Fiets- en wandelpaden
Externe veiligheid	Externe veiligheid zegt iets over de kans op en de impact van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Voldoende afstand tussen risicobronnen en kwetsbare objecten is hier van belang.	• Kwetsbare objecten in en rond veiligheidscontouren
Verkeersveiligheid	Voor een verbetering van de verkeersveiligheid is een veilige inrichting van wegen en kruispunten van belang, met name de plekken waar veel fietsers komen (scholen, stations).	• Veiligheid kruispunten rond basisscholen en het station

Water- veiligheid	Bescherming tegen overstromingen of wateroverlast is een belangrijk issue de laatste jaren. Voor de gemeente zijn het waterbergend vermogen en de hemelwaterafvoer de aspecten waar beleid op gevoerd kan worden.	• Waterbergend vermogen stedelijk gebied • Inrichting rioolstelsel • Klimaatadaptief inrichten stedelijk gebied (onder andere nieuwbouw)
------------------------------	---	--

4.3 Leefbaarheid

Met de leefbaarheid worden economische en maatschappelijke aspecten van de fysieke leefomgeving bedoeld. Een positieve beoordeling wordt gegeven als een maatregel leidt tot een betere afstemming van de woningmarkt op de behoefte. Of als deze bijdraagt aan een toekomstbestendige economie, met banen die passen bij het arbeidspotentieel en opleidingen die passen bij de vacatures. Ook keuzes die bijdragen aan de levendigheid, sociale cohesie en een passend voorzieningenniveau worden positief beoordeeld. Het bieden van een betere bereikbaarheid van woon- en werklocaties wordt eveneens positief beoordeeld. Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer de toekomst van belangrijke economische sectoren in gevaar wordt gebracht en wanneer keuzes leiden tot knelpunten in de bereikbaarheid, scheve verhoudingen op de woningmarkt of een onvoldoende voorzieningenniveau.

- Sociaal
 - Sociale levendigheid en veiligheid
 - Voorzieningenniveau
- Wonen
 - Balans in de woningvoorraad
- Werk & Recreatie
 - Omvang werkgelegenheid
 - Recreatiemogelijkheden
- Opleiding & Inkomen
 - Vrij besteedbaar inkomen
- Bereikbaarheid
 - Multimodale bereikbaarheid
 - Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Sociale levendigheid en veiligheid	Levendigheid in de vorm van markten of evenementen zijn positief voor het sociale leven in de gemeente Nijkerk.	• Aantal (dagen) evenementen
Voorzieningen-niveau	Voorzieningen zoals winkels en buurthuizen dragen bij aan de sociale contacten tussen inwoners. Voldoende voorzieningen die goed bereikbaar zijn voor alle inwoners is het uitgangspunt.	• Omvang voorzieningen • Bereikbaarheid voorzieningen

Balans in de woningvoorraad	De vraag naar en het aanbod van woningen dient in balans te zijn voor een goed functionerende woningmarkt.	• Voldoende starterswoningen • Gevarieerde woning typen
Omvang van de werkgelegenheid	Meer werkgelegenheid binnen de gemeente vergroot de kans op het vinden van een baan en versterkt de economische positie van de gemeente.	• Werkgelegenheid voor jongeren • Focus op de agrofood sector
Recreatie-mogelijkheden	Mogelijkheden om te recreëren zorgen voor levendigheid in de gemeente. Het stimuleert mensen om naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten.	• Fiets- en wandelpaden • Recreatie-voorzieningen in het buitengebied • Verbindingen met groen- en blauwstructuur
Multimodale bereikbaarheid	Voor de leefbaarheid is het van belang dat er een goede bereikbaarheid is van, naar en binnen Nijkerk. Niet alleen voor autoverkeer, maar ook via OV-voorzieningen, fiets- en wandelpaden	• Nabijheid van OV-voorzieningen • Aansluiting op het hoofdwegennet
Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	Goede voorzieningen bij stations of bushaltes vergroten het reisgemak en maken het OV aantrekkelijker. Voldoende fietsenstallingen en horecavoorzieningen kunnen deze locaties verbeteren.	• Fietsenstallingen • Veiligheid bij OV-voorzieningen

4.4 Kwaliteit stedelijk gebied

Op dit domein treden positieve effecten op als een maatregel bijdraagt aan een toekomstbestendig natuurlijk systeem, waarbij de fysieke leefomgeving is afgestemd op de aanwezige functie(s) en het klimaat. Maatregelen waarmee verstoring van processen – als gevolg van klimaatverandering – worden voorkomen worden positief beoordeeld. Daarnaast wordt een positieve beoordeling gegeven als de keuze leidt tot meer omgevingskwaliteit. Die kwaliteiten kunnen betrekking hebben op landschap, cultuurhistorie, archeologie, ondergrond, water en natuur.

- Aantrekkelijke leefomgeving
 - Kwaliteit woongebieden
- Wonen
 - Kwaliteit woningen
- Ecologisch kapitaal
 - Stedelijk groen
- Historisch kapitaal
 - Cultuurhistorische waarden (stedelijk gebied)

Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer de keuze bijdraagt aan toename van risico's als gevolg van klimaatverandering, zoals droogtestress, hittestress en wateroverlast. Ook bij aantasting van historisch en landschappelijk kapitaal of van het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, waaronder effecten op de biodiversiteit, de kwaliteit en omvang van natuurgebieden en het watersysteem en (andere) aanwezige waarden in de fysieke leefomgeving wordt een negatieve beoordeling gegeven.

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Kwaliteit woongebied	De directe omgeving van de woning moet een goede kwaliteit hebben. Voldoende voorzieningen zoals parkeerplaatsen en speelplaatsen en mooie uitstraling (geen verloedering)	• Openbare ruimte per woonwijk • Stedenbouwkundige kwaliteit • Belastende bedrijven in of nabij het woongebied
Kwaliteit woningen	Een goede staat van de woning is niet alleen belangrijk voor de uitstraling, maar kan ook effect hebben op gezondheid.	• Gemiddelde energieverbruik per woning • Bouwjaar woningen
Stedelijk groen	Voldoende groen in de stad heeft meerdere positieve effecten. Het geeft een mooie uitstraling en het is positief voor de gezondheid, doordat groen zorgt voor een betere luchtkwaliteit en het hitte-eiland effect vermindert.	• Aandeel groen per woonwijk
Cultuur-historische waarden	Behoud en beleving van cultuurhistorisch waardevolle aspecten dragen bij aan de kwaliteit van het stedelijk gebied.	• Benutting van monumenten

4.5 Kwaliteit landelijk gebied

De gemeente Nijkerk heeft een uitgebreid en divers landelijk gebied. Aan de oostkant, op de hogere gronden, ligt het Kampenlandschap en de Jonge heide. Aan de westkant ligt het lagergelegen polderlandschap Arkemheen. Tussen de drie kernen is een kenmerkend slagenlandschap aanwezig. Het buitengebied van Nijkerk kent tevens een bloeiende agrarische sector.

De ambities voor de kwaliteit van het landelijk gebied van Nijkerk staan beschreven in het Landschapsontwikkelingsplan Nijkerk (januari 2019). De huidige kwaliteiten die hierin zijn benoemd zijn ook opgenomen in de leefomgevingsfoto. De ambities voor het landelijk gebied komen ook voort uit het coalitieakkoord: het in stand houden en versterken van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. In het Landschapsontwikkelingsplan is een streefbeeld benoemd. Dit omvat:

- Versterken van de verschillende landschappen
- ontwikkelen van een sterke landschappelijke structuur
- Versterken en beleefbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed

- versterken en behoud van natuurgebieden
- Verzachten van de stadsranden en verduurzamen van het recreatieve netwerk

Landschap is geen gegeven dat zichzelf in stand houdt en zodoende een decor vormt voor de activiteiten (bijvoorbeeld recreatie) die plaatsvinden. Er moet actief ingezet worden om instandhouding en herstellen hiervan. Recreative activiteiten versterken wel de beleving van het landschap maar kunnen een negatieve impact hebben op het landschap. Beschermingsregimes voor waardevolle natuur en landschappen moeten voorkomen dat ontwikkelingen of activiteiten leiden tot aantasting van de kwaliteiten.

Effecten op deze ambitie worden positief beoordeeld indien er een bijdrage wordt geleverd aan het bevorderen van het landschappelijk, ecologisch of cultuurhistorisch kapitaal van het landelijk gebied. Maatregelen die worden genomen om de verstoring van de landelijke kwaliteit te voorkomen worden positief beoordeeld. Indien de keuzes leiden tot meer kwaliteit van de omgeving in het landelijk gebied dan wordt deze tevens positief beoordeeld.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven indien de keuzes de kwaliteit van het landelijk gebied in gevaar brengen. Bij aantasting van natuurwaarden zoals beschermde natuurgebieden of het verstoren van de biodiversiteit krijgt een negatieve beoordeling. Daarnaast leidt verlies of aantasting van historisch kapitaal in het buitengebied ook tot een negatieve beoordeling van de kwaliteit landelijk gebied. Onderstaand de aspecten die worden meegenomen in de beoordeling van kwaliteit landelijk gebied.

- Ecologisch kapitaal
 - Beschermde natuurgebieden
 - Samenhang natuurnetwerk & Biodiversiteit
- Bodem & water
 - Grondwater
- Historisch kapitaal
 - Cultuurhistorische waarden (landelijk gebied)
 - Landschappelijke waarden

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Beschermde natuurgebieden	Het beheer en onderhoud van beschermde natuurgebieden is primair een taak van de provincie, maar de gemeente kan bijdragen aan betere natuurgebieden door het voorkomen en verminderen van verstoring van natuur	• Stikstofdepositie • Eco- en hydrologische effecten • Geluid- en lichthinder
Biodiversiteit	Door bij kleine ingrepen of ontwikkelingen maatregelen te treffen die goed zijn voor de flora en fauna kan de gemeente de biodiversiteit positief beïnvloeden.	• Groene verbinding tussen de natuur ten oosten en westen van Nijkerk • Natuurvriendelijke oevers en bermen

Grondwater-voorraad	Voldoende (grond)water is van belang voor de kwaliteit van natuur en landschap. Lokale waterberging en het verminderen van grondwateronttrekking kan hieraan bijdragen.	• Lokale berging van hemelwater • Beregeningsputten
Landschappelijke waarden	Het buitengebied van Nijkerk kent ook veel landschappelijke waarden. Het voorkomen van aantasting en het versterken van de kwaliteiten en de beleving ervan dragen bij aan de kwaliteit van het landelijk gebied.	• Gaafheid en beleving van landschappelijke waarden

4.6 Duurzaamheid

Wanneer keuzes bijdragen aan de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en naar kringlooplandbouw, dan wordt dit positief beoordeeld. Voorbeelden van positieve gevolgen zijn beperking van de CO₂-uitstoot, vergroenen van de energiebalans; reductie van het gebruik van grondstoffen; stimulering van hergebruik en duurzaam en meervoudig ruimtegebruik. In principe worden maatregelen die bijdragen aan een goede balans tussen de (toekomstige) maatschappelijke behoeften en de draagkracht van de fysieke leefomgeving positief beoordeeld. Een negatieve beoordeling wordt gegeven aan maatregelen die deze balans (verder) in gevaar brengen, bijvoorbeeld doordat deze leiden tot onomkeerbare milieugevolgen, de productie van afvalstoffen of (onevenredige) uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Ook wanneer een keuze de mogelijkheid tot duurzaam, doelmatig en meervoudig ruimtegebruik in de toekomst onmogelijk maakt, kan een negatieve beoordeling worden gegeven.

- Energie & grondstoffen
 - Energieverbruik
 - Aandeel duurzame energie
 - Gebruik primaire grondstoffen

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Energieverbruik	Energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Een afname van het energieverbruik (besparing) is nodig om de opgave van de energietransitie te halen	• Verduurzaming van het stedelijk gebied • Aandacht voor monumenten
Aandeel duurzame energie	Het aandeel duurzame energie moet in 2040 op 100% uitkomen. Dit betekent dat de gemeente in moet zetten op het opwekken van duurzame energie binnen de eigen gemeente.	• Aantasting van landschappelijke kwaliteiten • Impact op de vaste lasten van inwoners
Gebruik primaire grondstoffen	De gemeente kan duurzaamheid bevorderen door in te zetten op hergebruik van grondstoffen (recyclen) en zo afval zoveel mogelijk terug te dringen	• Gescheiden afvalinzameling • Kringloopbouw/ circulair bouwen

5 Omgevingsvisie gemeente Nijkerk: opgaven en denkrichtingen

In dit hoofdstuk zijn de denkrichtingen voor de Omgevingsvisie Nijkerk beschreven. Allereerst is een algemene beschrijving (van het principe) van elke denkrichting gegeven. De inhoud van de denkrichtingen is beschreven aan de hand van de zes thema's van de omgevingsvisie. Per thema is allereerst de opgave toegelicht. Daarna volgt een beschrijving van hoe dit thema terug komt in de vijf denkrichtingen.

5.1 Toekomstscenario's op basis van denkrichtingen

Voor de Omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk verkent de gemeente de mogelijke richtingen waarin de gemeente zich kan ontwikkelen naar 2040. Niet met het doel om uiteindelijk één richting te kiezen, maar om op deze manier de kaders voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente te schetsen. Deze **denkrichtingen** zijn opgesteld op basis van vijf groeiscenario's met wisselende accenten.

- **Trendmatige, autonome groei:** Nijkerk voorziet in voldoende ruimte voor wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen ten behoeve van de autonome bevolkingsgroei en op basis van het huidige beleid;
- **Groei gericht op recreatie en ontspanning:** Nijkerk zet in op groei van het ecologisch en historisch kapitaal. Recreatie en ontspanning staan daarbij centraal;
- **Sociale, duurzame groei:** Nijkerk zet in op het vergroten van de onderlinge betrokkenheid van de inwoners en biedt ruimte aan initiatieven uit de samenleving;
- **Groei gericht op wonen:** Nijkerk wil een gemeente zijn die voorziet in een duidelijke extra opgave voor wonen;
- **Groei gericht op wonen en werken:** Naast een extra uitbreiding van het woonaanbod, zet Nijkerk ook in op meer werkgelegenheid binnen de eigen gemeente.

Voor het opstellen van de omgevingsvisie zijn deze denkrichtingen verder uitgewerkt. Dit is gedaan aan de hand van zes thema's:

Dit zijn de thema's waar de komende jaren een opgave ligt met grote (ruimtelijke) impact. De denkrichtingen worden gebruikt om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om deze opgave in te vullen. In de volgende paragrafen is per thema toegelicht wat de opgave precies is en hoe hier vanuit de denkrichtingen invulling aan gegeven kan worden.

5.2 Duurzame ontwikkeling

5.2.1 Toelichting op de opgave

De ontwikkeling naar een duurzame samenleving is een belangrijk maatschappelijk thema. De omslag naar een duurzame energievoorziening en een circulaire samenleving is een grote opgave. De omgevingsvisie is het instrument om deze opgave te vertalen naar kaders voor de fysieke leefomgeving. De opgave voor duurzame energie is door de gemeente Nijkerk uitgewerkt in de Routekaart Energieneutraal Nijkerk. Hierin staat beschreven dat 2050 energieneutraal het lange termijn doel is. Ook is hierin opgenomen op welke manier de gemeente invulling wil geven aan deze opgave. In de routekaart is een twee sporen beleid opgenomen: **Energiebesparing** en **duurzame opwek**.

Spoor 1: Energiebesparing

Nijkerk zet vol in op energiebesparing. De grootste besparingsmogelijkheden liggen bij de gebouwde omgeving. Tot 2050 moeten bijna 16.000 woningen 'transitie gereed' gemaakt worden. Ook het commercieel en maatschappelijk vastgoed (17% van het totale energieverbruik) moet verduurzaamd worden.

Ook mobiliteit (31% van het totale energieverbruik) wordt meegenomen in deze transitie. Gedragsverandering en technologische vernieuwing zijn de belangrijkste factoren voor energiebesparing bij deze categorie. De gemeente wil met name inzetten op gedragsverandering: mensen stimuleren tot duurzame mobiliteitskeuzes, door bijvoorbeeld de OV- en fietsvoorzieningen uit te breiden of laadpalen aan te leggen of te subsidiëren.

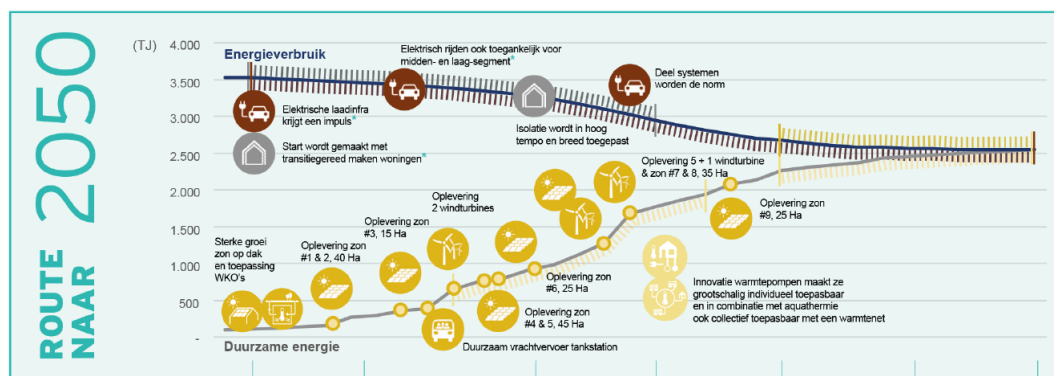
De derde sector waar energiebesparing gerealiseerd moet worden is de landbouw en industrie (22% van het totale energieverbruik). Door bijvoorbeeld de eigen geproduceerde warmte te benutten of de bedrijfsprocessen verder te optimaliseren kan ook in deze sector besparing van energie gerealiseerd worden.

Spoor 2: Duurzame opwek

Ondanks alle inzet op energiebesparing zal er altijd behoefte aan energie zijn. De gemeente wil op een duurzame manier voorzien in de energievraag, door duurzame opwek binnen de eigen gemeentegrenzen. In de Routekaart is hiervoor een aanpak uitgewerkt, waarbij de gemeente in 2050 volledig energieneutraal is. Op basis van de verwachte energiebesparing in spoor 1 is de energievraag voor 2050 berekend op 1.631 TJ/jaar. Om binnen de gemeente te voorzien in deze energiebehoefte wordt ingezet op het benutten van het beschikbaar dakoppervlak in het stedelijk gebied en het realiseren van duurzame energieopwek in het buitengebied door middel van zonnepanelen en windturbines. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de gemeente deze energievraag in wil vullen en welke fasering daarbij hoort.

De route van Nijkerk naar energieneutraal in 2050 - opwek van duurzame energie							
	2017	2023	2030	2035	2040	2045	2050
Duurzame energie (TJ)	180	280	900	1.700	2.300	2.500	2.548
Duurzame energie (%)	5%	8%	28%	60%	85%	96%	100%
Energiegebruik (TJ)	3.594	3.400	2.800	2.300	1.900	1.700	1.631
Windturbines (aantal)	-	-	2	8	8	8	8
Zonnevelden (ha)	-	40	134	159	184	184	184
Gebouwen met zonnepanelen	1.200	3.400	7.700	10.800	13.800	16.900	19.958
% van gebouwen met zonnepanelen	6%	17%	39%	54%	69%	85%	100%

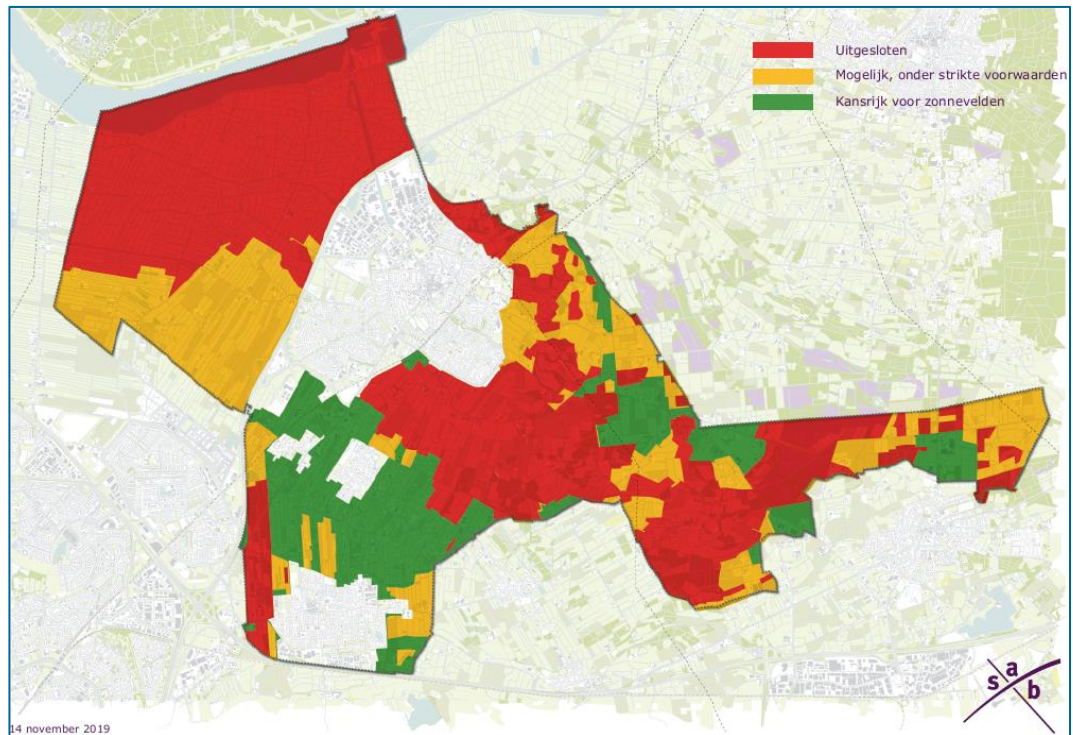
De energiebesparing en duurzame opwek zijn samengevoegd in onderstaande Routekaart. Hierin zijn de twee sporen als een tijdlijn weergegeven. De routekaart doelt op energieneutraal in 2050. In 2040, het zichtjaar van de omgevingsvisie zit Nijkerk op 85% van dit gestelde doel in de routekaart.

Figuur 5.1 Routekaart voor de Nijkerkse energietransitie tot 2050

Indicatieve ruimtelijke vertaling

Voor de ruimtelijke vertaling van de denkrichtingen zijn eveneens verschillende invullingen mogelijk. Hiervoor zijn studies uitgevoerd naar de ruimtelijke beperkingen en de kwaliteiten van het gebied.

Figuur 5.2 Potentiële locaties voor zonnepelden in de gemeente Nijkerk (bron: SAB, 2019)

Voor de zonnepelden zijn in de eerste twee invullingen gebieden gearceerd die groter zijn dan de benodigde hectaren voor de opgave. In deze gebieden biedt de gemeente ruimte voor in totaal 184 hectare zonnepelden. Tot 2023 wordt 40 hectare aan zonnepelden voorzien. Dit zal verspreid over deze gebieden gerealiseerd kunnen worden. Waar zonnepelden wel/niet zijn toegestaan in Nijkerk wordt door de gemeente vastgesteld in een zonnekader.

Voor windturbines moet rekening gehouden worden met indirect ruimtebeslag door geluidhinder en slagschaduw. Hier wordt doorgaans een hindercontour van 500 meter voor aangehouden. Dit wil niet zeggen dat bij meer dan 500 meter negatieve effecten uitgesloten zijn, hier kan ook toename van geluidbelasting of waardedaling optreden. De verwachting is echter dat bij meer dan 500 meter afstand in ieder geval voldaan kan worden aan de wettelijke normen voor slagschaduw en geluidhinder, eventueel met mitigerende maatregelen.

Provinciaal beleid windenergie

De provincie Gelderland heeft beleid opgesteld voor windenergie binnen de provincie. De mogelijkheden en voorkeurslocaties voor windenergie zijn hier verkend. Binnen de gemeente Nijkerk is het gebied aan de westkant van de A28 door de provincie als niet-kansrijk bestempeld. Dit vanwege het weidevogelgebied en de landschappelijke kwaliteiten. De gemeente ziet echter wel kansen in de zone direct langs de snelweg en de zuidelijke hoek van het gebied, ten zuiden van de N806. De zuidhoek maakt ook geen onderdeel uit van het weidevogelgebied en het waardevolle landschap. De gemeente is hierover in gesprek met de provincie.

5.2.2 Duurzame ontwikkeling binnen de denkrichtingen

Binnen het thema duurzame ontwikkeling zijn al grote stappen gezet. De gemeente heeft een heldere strategie om een energieneutrale gemeente te worden. Maar de gemeente grijpt de omgevingsvisie wel aan om richting te geven aan de verdere uitwerking en uitvoering van de energietransitie. De mogelijke manieren om hier invulling aan te geven zijn vertaald naar de vijf denkrichtingen.

Denkrichting	Invulling van het thema 'duurzame ontwikkeling'
Trendmatige ontwikkeling	De verduurzamingsopgave wordt gekoppeld aan andere ontwikkelingen in de gebouwde omgeving.
Groei gericht op recreatie en ontspanning	Ruimte voor de energietransitie wordt voornamelijk gezocht in en rond het bebouwd gebied. In het buitengebied worden waardevolle natuur en landschappen ontzien.
Sociale, duurzame groei	De (financiële) gezondheid en veiligheid van de inwoners van Nijkerk staat hier voorop. Energiebesparing en duurzame energieopwek moeten zo ingevuld worden dat de inwoners hier maximaal van profiteren.
Groei wonen	Groei van het aantal woningen binnen de gemeente maakt de toekomstige energiebehoefte groter dan nu is berekend. De woningbouwopgave leidt tot uitbreiding of verdichting van het stedelijk gebied, waardoor de mogelijkheden voor duurzame energie af kunnen nemen.
Groei wonen + werken	Deze denkrichting neemt een verdere toename van de energievraag met zich mee. Bovenop de ruimtevraag van de denkrichting wonen, komt hier de uitbreiding van de werkgelegenheid bij.

5.3 Wonen

5.3.1 Toelichting op de opgave

Om de gemeente Nijkerk leefbaar en bewoonbaar te houden wordt ingezet op het behoud en het versterken van het woonklimaat. Om voldoende woningen te blijven bieden heeft de gemeente Nijkerk een bruto plancapaciteit van ruim 3.000 te realiseren woningen voor 2030. Door het toevoegen van deze woningen wordt er voorzien in de woningbouwbehoefte van de gemeente

maar ook voor een deel van de regionale woningbehoefte. Om het voor iedereen mogelijk te maken om zich in het gebied te vestigen of door te groeien, is een gevarieerd aanbod aan woningen noodzakelijk.

Naast het bieden van voldoende woningen is ook een goede kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving noodzakelijk om het gebied leefbaar te houden. Bij de kwaliteit van de woning gaat het over energiegebruik, het gebruik van duurzaam materiaal, de vormgeving en de gebruikskwaliteit. Daarnaast is een kwalitatief goede woonomgeving veilig, schoon en toegankelijk.

Voor een doorkijk naar 2040 zijn er op twee aspecten binnen de opgave keuzes noodzakelijk. Het gaat daarbij om de hoeveelheid woningen. Daarnaast is een keuze te maken in de mate van verstedelijking. Daarbij kan gekozen worden om uit te breiden of binnen het stedelijk gebied te verdichten. De gemeente heeft diverse locaties aan de rand van het stedelijk gebied op het oog, waar eventueel uitbreiding mogelijk is. Ook zijn er locaties in het buitengebied waar verspreide woningbouw in het landelijk gebied mogelijk is.

Verdichting van bestaand stedelijk gebied

De locaties waar verdere verdichting van het bestaand stedelijk gebied mogelijk is, zijn beperkt. De binnenstedelijke locaties waar verdichting mogelijk is, zonder aantasting van de huidige schaal zijn door de gemeente geïnventariseerd. De verwachting is dat het mogelijk is om 300 tot 500 woningen toe te voegen aan het bestaand stedelijk gebied. Het gaat om een tiental kleinschalige locaties in Nijkerk en Hoevelaken.

Een optie is wel om bij uitleglocaties het aantal woningen per hectare te verhogen, zodat er een iets hogere woningdichtheid ontstaat. De huidige woningdichtheden zijn relatief laag. Hiermee wordt een minder grote claim gelegd op toekomstige uitbreidingslocaties, met minder ruimtebeslag in het buitengebied als gevolg.

5.3.2 Wonen binnen de denkrichtingen

Om het leefklimaat van Nijkerk aantrekkelijk en leefbaar te houden is er voor de komende jaren al rekening gehouden met groei van de gemeente. Zoals aangegeven is daarvoor een bruto plancapaciteit van ruim 3.000 woningen binnen de gemeente Nijkerk. In de verschillende denkrichtingen van de omgevingsvisie worden echter kansen aangegrepen om verdere groei mogelijk te maken binnen Nijkerk. Per denkrichting wordt daarvoor een andere invulling gegeven aan de woningbouwopgave.

Denkrichting	Invulling van het thema 'wonen'
Trendmatige ontwikkeling	Nijkerk groeit naar ca. 52.000 inwoners (toevoeging van ca. 200 woningen / jaar). Dit vraagt om een toevoeging van ca. 1.000 woningen bovenop de huidige plancapaciteit. Hier wordt voornamelijk ingezet op vervanging en verdichting van het stedelijk gebied met slechts beperkt ruimte voor uitbreiding.
Groei gericht op recreatie en ontspanning	Nijkerk groeit naar ca 52.000 inwoners. Hiervoor is een netto toevoeging van 4.000 woningen nodig wat neerkomt op 200 woningen per jaar. Tussen de 300-500 woningen kunnen binnenstedelijk worden gerealiseerd maar daarnaast is ook nog een uitleglocatie benodigd.

Sociale, duurzame groei	Nijkerk groeit naar maximaal 50.000 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 3.000 woningen nodig wat neerkomt op 150 woningen per jaar. Er is hiervoor geen extra plancapaciteit nodig en ontwikkelingen kunnen binnenstedelijk dan wel op de reeds bekende uitleglocaties (Middelaar-Oost) worden gerealiseerd.
Groei wonen	Nijkerk groeit naar ca. 57.000 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 6.000 woningen nodig wat neerkomt op 300 woningen per jaar. Voor ten minste 2.500 woningen is een (of meerdere) uitleglocatie(s) nodig.
Groei wonen + werken	Nijkerk groeit naar ca. 54.500 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 5.000 woningen nodig wat neerkomt op 250 woningen per jaar. Voor ten minste 1.500 woningen is een (of meerdere) uitleglocatie(s) nodig.

5.4 Werken

5.4.1 Voldoende werkgelegenheid binnen de gemeente Nijkerk

Een belangrijke opgave voor de gemeente Nijkerk is het voorzien in voldoende werkgelegenheid. Met Amersfoort om de hoek kiezen veel mensen voor wonen in Nijkerk en werken in Amersfoort (en omgeving). Om te voorkomen dat Nijkerk een zo genoemde 'slaapstad' wordt, waar mensen alleen 's avonds en 's nachts aanwezig zijn, wil de gemeente voorzien in voldoende arbeidsplaatsen.

Net als bij de woonopgave zijn op twee aspecten keuzes te maken voor deze opgave. Het gaat hierbij om de keuze voor uitbreidingslocatie(s) of voor gemengd woon-werkgebied. Ook is de profilering van het gebied te sturen. De bedrijvigheid in de gemeente Nijkerk is nu vooral gericht op de agrofoodsector. Er kan gekozen worden om dit verder te ontwikkelen en de profilering te vergroten of een andere richting te kiezen, meer gericht op de diensten en recreatieve sector. Kleinschalige uitbreiding van werkgelegenheid kan gevonden worden in de recreatieve sector (horeca) of in detailhandel en voorzieningen in de centra en rond de stationslocaties.

5.4.2 Werken binnen de denkrichtingen

In de vijf verschillende denkrichting is ook voor de opgave werken sturing gegeven. Hierin wordt aangegeven in welke sector Nijkerk wil sturen maar ook op welke manier er daarmee een invulling wordt gegeven in de ruimtelijke omgeving.

Denkrichting	Invulling van het thema 'werken'
Trendmatige ontwikkeling	Het toevoegen van extra werklocaties gebeurt met name op inbreidingslocaties. Bestaande bedrijventerreinen worden gerevitaliseerd en er is weinig tot geen ruimte beschikbaar voor grote ruimtevragers. Toevoegen van nieuwe bedrijfslocaties blijft beperkt tot 5 ha tot 2030 en 13 ha tot 2040.

Groei gericht op recreatie en ontspanning	De gemeente zet in op bedrijven gericht op recreatie en ontspanning voor de bevolking uit de regio. Samenwerking wordt gezocht met recreatieondernemers. Er wordt minder ingezet op ontwikkeling van traditionele monofunctionele werklocaties, dit blijft beperkt tot 5 ha tot 2030 plus 8 ha tot 2040.
Sociale, duurzame groei	Werken gebeurt op korte afstand van het wonen om druk op de bevolking te verlichten. Voor zo veel mogelijk sociale interactie wordt er gestuurd op ontwikkeling van gemengd stedelijk gebied, waarin wonen, werken en recreëren gecombineerd wordt. Voor deze denkrichting is uitbreiding van 5 ha bedrijventerrein voorzien.
Groei wonen	Er is een toename aan inwoners dat buiten Nijkerk werkt. De nadruk van werken binnen Nijkerk ligt met name op het versterken van stedelijke economische voorzieningen voor een aantrekkelijk woonmilieu. Er wordt minder ingezet op de ontwikkeling van monofunctionele werklocaties, dit blijft beperkt tot 5 ha tot 2030 plus 8 ha tot 2040.
Groei wonen + werken	Inbreiding gaat voor uitbreiding wanneer nieuwe werklocaties noodzakelijk zijn. De mogelijke groei van bedrijvigheid is gebaseerd op de groei van de bevolking. Een extra accent wordt gelegd op ruimte voor gemengd stedelijke milieus. Uitbreiding van werkgebieden zal toenemen met 5 ha tot 2030 en 13 ha tot 2040 met nog 5 ha extra groeiomgankelijkheid.

5.5 Mobiliteit

5.5.1 Toelichting op de opgave voor mobiliteit

In 2040 moet de gemeente Nijkerk beschikken over goede mobiliteitsvoorzieningen: goede doorstroming op de wegen, voldoende en goed bereikbare OV-voorzieningen en een uitgebreid netwerk van fiets- en wandelpaden.

Autoverkeer

Nijkerk wil voor de gehele gemeente inzetten op het terugdringen van het autogebruik en het stimuleren van duurzame vervoersmiddelen. De gemeente zet in op het meer autoluw maken van het centrum van Nijkerk en het meer faciliteren van OV- en fietsvoorzieningen.

Optimalisatie van de ontsluitingswegen is een tweede belangrijke opgave voor het autoverkeer. De huidige ontsluitingswegen zijn niet optimaal ingericht, wat leidt tot hinder van sluipverkeer en drukke wegen door of langs woongebieden. Een nieuwe ontsluitingsroute via de oostkant van Nijkerk is een eerste mogelijke oplossing voor het oplossen van de doorstromingsproblemen. De toenemende verkeersvraag vraagt tevens om aanpassingen op het wegennet om het verkeer veilig en vlot te laten doorstromen. Dit vraagt tevens om een aanpassing van de zuidwestelijke ontsluiting.

Fiets- en wandelpaden

Voor fiets- en wandelpaden bestaat de opgave uit kleine optimalisaties van de voorzieningen in het stedelijk gebied en verbetering van de verbindingen tussen de kernen en de omliggende gemeenten. In het bestaand stedelijk gebied gaat het met name om het verbeteren van de

bereikbaarheid van het centrum en de stationslocaties. Fietsen en wandelen moet hier de prioriteit krijgen. Op sommige kruisingen met de ontsluitingswegen kan de oversteek verbeterd worden. Naast de verbindingen met de kernen ligt er ook een opgave om de fiets- en wandelverbindingen met de recreatieve zone langs het Veluwemeer te verbeteren.

OV-voorzieningen

Ook de OV-voorzieningen in Nijkerk moeten meegroeien met de gemeente. Als OV prioriteit krijgt boven het autoverkeer dan vraagt dit om inzet op goede voorzieningen op en rond de knooppunten. Binnen het stedelijk gebied wil de gemeente de mogelijkheden voor verdere uitbreiding en optimalisatie van buslijnen onderzoeken. Diverse woonwijken zijn op dit moment niet tot slecht ontsloten met busverbindingen en voor de bedrijventerreinen ontbreekt het totaal aan busverbindingen. Voor een impuls in het OV zijn deze verbindingen noodzakelijk. Bij verdere groei wil de gemeente ook kijken naar het toevoegen van een nieuw station op de spoorverbinding tussen Amersfoort en Zwolle, ter hoogte van de wijk Corlaer.

5.5.2 Denkrichtingen voor de mobiliteit van Nijkerk

De invulling van de denkrichtingen voor het thema mobiliteit hangen sterk samen met de beoogde groei van de gemeente. Een grotere gemeente vraagt om meer en betere infrastructuur en voorzieningen.

Denkrichting	Invulling van het thema 'mobiliteit'
Trendmatige ontwikkeling	In deze denkrichting wordt er voor mobiliteit ingezet op OV en de fiets, de auto volgt. Fietsverbindingen hebben met name extra aandacht nodig richting bedrijventerreinen. Om ook voor de auto bereikbaar te blijven is een ontsluitingsweg in het oosten gewenst.
Groei gericht op recreatie en ontspanning	Investerings in mobiliteit worden voornamelijk gedaan in de fietsstructuur. Ook andere mobiliteiten dan de auto worden gestimuleerd om een zo natuurlijke en schoon mogelijke omgeving te creëren. De landelijke, natuurlijke omgeving staat hierin centraal. De auto wordt in de binnenstad geweerd.
Sociale, duurzame groei	In de binnenstad wordt de auto geweerd, het straatbeeld moet een uitnodigende uitstraling hebben waar men elkaar kan ontmoeten. Er wordt extra geïnvesteerd in de OV-verbindingen tussen de kernen.
Groei wonen	Door de grote groei van het aantal inwoners zijn in dit scenario extra investeringen voor de bereikbaarheid noodzakelijk. Een ontsluitingsweg in het oosten en aanpassing van de weg aan de zuidkant van Nijkerk is noodzakelijk. De gemeente zet in op smart mobility.
Groei wonen + werken	Door de grote groei van zowel inwoners als werkgelegenheid is extra investering voor de bereikbaarheid van het gebied noodzakelijk. Een nieuwe ontsluitingsweg in het oosten en aanpassing van de ontsluiting aan de zuidkant van Nijkerk en de oostkant van Hoevelaken is benodigd. De gemeente zet ook in op smart mobility.

5.6 Voorzieningen

5.6.1 Een passend aanbod aan voorzieningen

Een groeiende gemeente vraagt ook om meer voorzieningen voor zorg, onderwijs en sport. Het is de ambitie van de gemeente dat de inwoners voldoende, kwalitatief goede en duurzame onderwijsvoorzieningen tot hun beschikking hebben en er ruime mogelijkheden zijn om te sporten. Met name de grotere groeiscenario's vragen om verdere uitbreiding van het voorzieningenniveau. Onderwijs- en sportvoorzieningen in de buurt van de woonomgeving is het uitgangspunt voor de gemeente.

Ruimte voor nieuwe voorzieningen wordt daarom gezocht in de directe omgeving van de woongebieden. Aan de randen van de kernen zijn mogelijke locaties voor nieuwe sportvelden of scholen. Daarnaast zijn er ook mogelijkheden om op bestaande locaties de voorzieningen uit te breiden of te verbeteren.

5.6.2 Denkrichtingen voor voorzieningen in Nijkerk

De omvang van het nieuwe aanbod aan voorzieningen groeit mee met de bevolkingsomvang van de gemeente Nijkerk. Naast extra onderwijsruimte is er behoefte aan extra ruimte voor gymonderwijs, dit betekent dat extra binnensportaccommodatie benodigd is. Daarnaast mag verwacht worden dat een toename van de bevolking leidt tot extra behoefte aan buitensportfaciliteiten zoals sportvelden.

Denkrichting	Invulling van het thema 'voorzieningen'
Trendmatige ontwikkeling	Door groei van de bevolking zijn extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 3.000 m ² met daarbij behorende sportvoorzieningen met onder andere ca. 5 ha aan sportvelden.
Groei gericht op recreatie en ontspanning	Door groei van de gemeente Nijkerk zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 3000 m ² met daarbij behorende sportvoorzieningen met onder andere ca. 5 ha aan sportvelden.
Sociale, duurzame groei	Door groei in het gebied zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 2.100 m ² aan primair onderwijs, extra voortgezet onderwijs is minimaal noodzakelijk. Ook hierbij is ruimte nodig voor sportvoorzieningen met onder andere ca. 3 ha aan sportvelden.
Groei wonen	Door groei in het gebied zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 7.600 m ² met onder andere ca. 7 ha aan sportvelden.
Groei wonen + werken	Door groei van de bevolking zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 6.200 m ² met onder andere ca. 6 ha aan sportvelden.

5.7 Landelijk gebied

5.7.1 Toelichting op de opgave voor het landelijk gebied

De gemeente Nijkerk heeft een veelzijdig landelijk gebied, waar diverse functies samenkomen. Het landelijk gebied vormt de contramal van het stedelijk gebied van de gemeente. Het behoud van de kwaliteiten van het gebied en het benutten van de mogelijkheden zijn de belangrijkste opgaven voor dit thema. De uitdaging ligt in de combinatie van die twee aspecten. Het landelijk gebied waar gewerkt en gerecreëerd kan worden, zonder dat de kwaliteiten van het landschap en de natuur aangetast worden. Daarnaast leggen andere ontwikkelingen zoals uitbreiding van het woongebied en de energietransitie om ruimte. Dit kan ten koste gaan van het landelijk gebied.

Agrarische sector

In het landelijk gebied van de gemeente Nijkerk is de agrarische sector nadrukkelijk aanwezig. De agrarische sector is een belangrijke pijler van de Nijkerkse economie. De gemeente wil dit behouden en waar mogelijk versterken, maar dan wel in harmonie met natuur en landschap. Omvorming naar kringlooplandbouw en duurzame vormen van ruimtegebruik in het buitengebied zijn hiervoor nodig.

Groene buffers

De groene buffers tussen de drie kernen zijn een belangrijk onderdeel van het landschap van Nijkerk. Deze buffers zorgen voor een fysieke scheiding tussen de kernen én verbinden het landschappelijk gebied aan de westkant van de A28 met het landschap ten oosten van het stedelijk gebied. Voor de kwaliteiten van het landschap en het stedelijk gebied is het behoud van deze buffers van groot belang.

5.7.2 Landelijk gebied binnen de denkrichtingen

Denkrichting	Invulling van het thema 'landelijk gebied'
Trendmatige ontwikkeling	Het landelijk gebied aan de westzijde van de A28 en de oostzijde van de kern Nijkerk (kampenlandschap) blijft gevrijwaard van stedelijke claims. Groei van het stedelijk gebied is beperkt mogelijk tussen de kernen, maar met behoud van een groene buffer.
Groei gericht op recreatie en ontspanning	In het buitengebied is ruimte voor de ontwikkeling van recreatieve en toeristische bedrijvigheid.
Sociale, duurzame groei	Binnen deze denkrichting zijn geen grote ontwikkelingen binnen het landelijk gebied voorzien.
Groei wonen	Stedelijke claims ten behoeve van wonen en werken worden niet gelegd op het landelijk gebied aan de westzijde van de A28 en de oostzijde van de kern Nijkerk. De drie kernen groeien naar elkaar toe maar blijven gescheiden door een groene, open buffer.

Groei wonen + werken	Stedelijke claims ten behoeve van wonen en werken worden niet gemaakt op het landelijk gebied aan de westzijden van de A28 en aan de oostzijde van de kern Nijkerk. De drie kernen groeien naar elkaar toe maar blijven gescheiden door een groene, open buffer.
---------------------------------	--

6 Trendmatige ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat de beoordeling van de denkrichting 'trendmatige ontwikkeling' op de ambities voor de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel is de denkrichting per thema samengevat.

Thema	Invulling van de denkrichting 'Trendmatige ontwikkeling'
Duurzame ontwikkeling	De verduurzamingsopgave wordt gekoppeld aan andere ontwikkelingen in de gebouwde omgeving. Voor het opwekken van duurzame energie wordt hier uitgegaan van een verspreide invulling van duurzame energieopwek.
Wonen	Nijkerk groeit naar ca. 52.000 inwoners (toevoeging van ca. 200 woningen / jaar). Dit vraagt om een toevoeging van ca. 1.000 woningen bovenop de huidige plancapaciteit. Hier wordt voornamelijk ingezet op vervanging en verdichting van het stedelijk gebied met slechts beperkt ruimte voor uitbreiding.
Werken / ondernemen	Het toevoegen van extra werklocaties gebeurt met name op inbreidingslocaties. Bestaande bedrijventerreinen worden gerevitaliseerd en er is weinig tot geen ruimte beschikbaar voor grote ruimtevragers. Toevoegen van nieuwe bedrijfslocaties blijft beperkt tot 5 ha tot 2030 en 13 ha tot 2040.
Mobiliteit	In deze denkrichting wordt er voor mobiliteit ingezet op OV en de fiets, de auto volgt. Fietsverbindingen hebben met name extra aandacht nodig richting bedrijventerreinen. Om ook voor de auto bereikbaar te blijven is een ontsluitingsweg in het oosten gewenst.
Voorzieningen	Uitbreiding van voorzieningen, passend bij de groei van de bevolking. Dit betreft ca. 3.000 m ² onderwijsvoorzieningen en ca. 5 ha sportvoorzieningen.
Landelijk gebied	Het landelijk gebied aan de westzijde van de A28 en de oostzijde van de kern Nijkerk (kampenlandschap) blijft gevrijwaard van stedelijke claims. Groei van het stedelijk gebied kan beperkt tussen de kernen, maar met behoud van een groene buffer.

6.1 Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving

Indicator	Effecten	Score
Luchtkwaliteit	Uitbreiding van wonen en werken zal leiden tot een toename van activiteiten (verkeer, bedrijvigheid). Zeker op korte termijn zal groei van activiteiten een toename van luchtverontreiniging met zich mee brengen, voornamelijk door de verkeersaantrekkende werking. Bij de locatiekeuze is het aan te bevelen de lokale luchtkwaliteit mee te wegen, zoals opgenomen in de leefomgevingsfoto. Het uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen duurzaam (energie-neutraal) ontwikkeld worden. Bij vervangingsopgaven leidt dit tot een afname van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. Uitbreidingslocaties hebben dit effect niet, tenzij hier agrarische bedrijven voor gesaneerd worden.	3,5

Geluid	De toename van verkeer als gevolg van de uitbreiding voor wonen en werken is niet dermate groot, dat dit op grote wegen tot toename van geluid leidt. Alleen in de directe nabijheid van nieuwe ontwikkelingen kan de toename van verkeer leiden tot hoorbare toename van wegverkeerslawaai. Bij de keuze voor een uitleglocatie is het aan te bevelen de lokale geluidbelasting van spoor- en wegverkeer mee te wegen, zoals opgenomen in de leefomgevingsfoto. Bij uitbreiding van wonen door verdichting kan ter plaatste de geluidbelasting (door toenemende activiteiten) wel toenemen. Aan de andere kant biedt dit kansen om woningen met een slechte isolatie aan te pakken en een beter binnenklimaat te creëren.	3
Hittestress	Verdere verdichting van het stedelijk gebied leidt tot een toename van het hitte-eilandeffect. Met name het centrumgebied van Nijkerk is een gebied waar, door een laag aandeel groen en water, hittestress een aandachtspunt is. Wanneer bij de vervangingsopgave het aandeel groen en water niet vergroot wordt, zal dit alleen maar toenemen. De beperkte uitbreiding van het stedelijk gebied zal slechts een beperkt negatief effect op hittestress opleveren.	2,5
Stimuleren van gezond gedrag	Deze denkrichting voorziet in uitbreiding van de sportvoorzieningen, maar dit is volgend op de groei van de bevolking. Het aanbod aan sportvoorzieningen per inwoner blijft hierdoor gelijk. De beoogde ontwikkelingen bieden wel kansen om gezond gedrag te stimuleren. Uitbreiding of vervanging van woongebieden biedt de kans om uitnodigende openbare ruimtes te realiseren. Bij de inzet binnen het thema mobiliteit kunnen nieuwe voorzieningen mensen stimuleren om vaker de fiets te pakken én de bereikbaarheid van recreatiegebieden vergroten.	4
Externe veiligheid	De risicobronnen in het stedelijk gebied zijn beperkt. Uitbreiding van wonen en nieuwe zorg- en onderwijsinstellingen dienen rekening te houden met de veiligheidsafstanden van de risicobronnen. Tussen Nijkerk en Nijkerkerveen is het verdeelstation van de Nederlandse Gasunie een belangrijk aandachtspunt. (Nieuwe) kwetsbare en zeer kwetsbare objecten rond dit station en de leidingen zijn vanuit veiligheidsoogpunt niet aan te bevelen.	3
Verkeersveiligheid	Op basis van de ongevalldata blijkt dat op de N301 een relatief hoog aantal ongevallen plaatsvindt. Verkeersdruk is een van de oorzaken. De nieuwe oostelijke ontsluitingsroute kan deze druk verminderen. Ook in het centrum van Nijkerk is verkeersveiligheid een aandachtspunt. Herinrichting van het centrumgebied kan hier een positieve bijdrage aan leveren, door een betere scheiding van verkeersstromen of door prioriteit te geven aan fietsen en wandelen.	3,5

Water- veiligheid	Verschillende delen van het stedelijk gebied liggen in een overstromingsgevoelig gebied. Toenemende verstedelijking in deze gebieden is een risico, maar de herontwikkeling biedt ook kansen om hier maatregelen voor te treffen. Gescheiden rioolsystemen en voldoende ruimte voor lokale waterberging kunnen de waterveiligheid verbeteren.	4
Gemiddeld:		3,5

6.2 Effecten op de leefbaarheid

Indicator	Effecten	Score
Sociale levendigheid en veiligheid	Met de trendmatige groei van de gemeente zal het sociale karakter van de gemeente niet sterk veranderen. De uitbreiding van voorzieningen en woningbouwontwikkeling bieden wel kansen om - in samenwerking met de inwoners - het gebied zo in te richten dat hierin stappen gezet kunnen worden. Herinrichting van bestaand stedelijk gebied geeft kansen om met de inrichting van openbare ruimte de levendigheid en veiligheid te verbeteren.	3,5
Voorzieningen- niveau	Bij deze denkrichting volgt het voorzieningenniveau de groei van de gemeente. De huidige trend is echter dat in dorpen en kleine steden een daling in de omvang van voorzieningen per inwoner te zien is. Ondanks de uitbreiding van voorzieningen, gekoppeld aan de uitbreiding van woongebieden, is de verwachting dat het gemiddelde voorzieningenniveau per inwoner de landelijke trend volgt en licht daalt.	2,5
Balans in de woningvoorraad	Met de trendmatige groei van de woningvoorraad wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de marktbehoefte, maar het is de vraag of deze beperkte uitbreiding voldoende is om in de (veranderende) marktvraag te voorzien. De uitbreiding of aanpassing van de woningvoorraad is in dit scenario te beperkt om op korte termijn aan de (kwalitatieve) vraag te voldoen.	2
Omvang van de werkgelegenheid	Bij deze denkrichting ligt de focus met name op het revitaliseren en verdichten van huidig bedrijventerrein. Over het algemeen daalt de omvang van bedrijfsoppervlakte per inwoner, waardoor hier een lichte afname van werkgelegenheid verwacht wordt.	2,5
Recreatie- mogelijkheden	De denkrichting trendmatige groei richt zich in mindere mate op recreatiemogelijkheden. Er is geen sprake van toe- of afname van recreatiemogelijkheden.	3
Multimodale bereikbaarheid	Deze denkrichting zet in op OV en fiets, met de auto op de derde plaats. Door uitbreiding van buslijnen en -haltes kan de multimodale bereikbaarheid vergroten. De oostelijke ontsluitingsroute biedt met name voor de bewoners van het oostelijke buitengebied een betere ontsluitingsroute van en naar de snelweg.	4

Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	Bij de inzet op OV- en fietsvoorzieningen is het aan te bevelen om te investeren in de kwaliteit van bestaande voorzieningen. Door bijvoorbeeld voldoende (fiets)parkeergelegenheid bij OV-knooppunten te bieden en bestaande knelpunten in het fietsnetwerk aan te pakken.	4
Gemiddeld:		3

6.3 Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Kwaliteit woongebied	De inzet op herontwikkeling en revitalisering van bestaand stedelijk gebied kan de kwaliteit van het woongebied sterk verbeteren. Zeker als woongebieden met mindere ruimtelijke kwaliteit als eerste aangepakt worden. Bij nieuwe woongebieden is er volop kans om kwaliteit toe te voegen. Er kunnen stedenbouwkundige eisen en randvoorwaarden gesteld worden. Voldoende openbare ruimte met groen en water kunnen bijdragen aan een hoge kwaliteit van het woongebied.	3,5
Kwaliteit woningen	De kwaliteit van de ontwikkelingen staan in deze denkrichting centraal. Door ook (hoge) eisen te stellen aan de bouwkundige en energetische kwaliteit van nieuwe of gerenoveerde woningen kan de woningkwaliteit sterk verbeterd worden.	3,5
Stedelijk groen	Het verdichten van het bestaand stedelijk gebied kan de beschikbare openbare ruimte onder druk zetten. Het (aandeel) stedelijk groen kan hierdoor afnemen. Doordat bij deze denkrichting slechts een beperkte uitbreiding van het stedelijk gebied nodig is, kan er meer ruimte vrijgemaakt worden voor groen in de nieuwe woonwijk(en).	3,5
Cultuur-historische waarden	De aanwezige cultuurhistorische waarden in het gebied blijven in deze denkrichting ongestoord. Er vinden geen wijzigingen plaats waardoor een positief of negatief effect op de cultuurhistorische waarden kan optreden. Hiermee is het effect op de cultuurhistorische waarden in deze denkrichting neutraal.	3
Archeologische waarden	De benodigde uitbreiding van het stedelijk gebied zal bij deze denkrichting voornamelijk aan de westkant van de kernen plaatsvinden. Hier geldt over het algemeen een middelhoge archeologische verwachting. Aanvullend archeologisch onderzoek kan hierdoor noodzakelijk zijn.	2,5
Gemiddeld:		3

6.4 Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Beschermde natuurgebieden	Bij deze denkrichting vinden geen ontwikkelingen plaats in de directe omgeving van beschermde natuurgebieden. De inrichtingen voor duurzame energie zijn op relatief grote afstand van de beschermde natuurgebieden gesitueerd.	2,5
Biodiversiteit	De verspreide invulling van duurzame energie kan negatieve effecten op de het leefgebied van flora en fauna hebben. De windturbines zijn gesitueerd in de groene zone tussen de stedelijke gebieden, die de verbinding vormt tussen de natuurgebieden aan de oost- en westkant van de kernen.	2
Grondwater-voorraad	De ontwikkelingen binnen deze denkrichting hebben geen effecten op grondwaterstanden.	3
Cultuur-historische waarden (landelijk gebied)	Het ruimtebeslag voor stedelijke ontwikkelingen leidt in deze denkrichting niet tot aantasting van cultuurhistorisch waardevolle gebieden. Door de situering van duurzame voorzieningen aan de oost- en zuidkant van Nijkerk wordt de zichtbaarheid en belevingswaarde van cultuurhistorische waarden in dit gebied aangetast.	2
Landschappelijke waarden	In deze denkrichting vinden geen stedelijke ontwikkelingen plaats die belangrijke landschappelijke waarden direct aantasten. De voorzieningen voor duurzame energie zijn gesitueerd in de zone tussen het stedelijk gebied van Nijkerk en het waardevolle landschap richting het oosten. De uitstraling van het kampenlandschap ten oosten en het slagenlandschap ten westen van Nijkerk zal hierdoor aangetast worden. De landschappelijke belevingswaarde wordt hierdoor negatief beïnvloed.	2
Gemiddeld:		2,5

6.5 Effecten op duurzaamheid

Indicator	Effecten	Score
Uitstoot broeikasgassen	De omvang van nieuwe ontwikkelingen is in deze denkrichting beperkt. Dit leidt daardoor niet tot een grote toename van de uitstoot van broeikasgassen. Met de inzet op herontwikkeling en revitalisering van het bestaand stedelijk gebied (wonen + werken) kan juist vermindering mogelijk gemaakt worden door grote vervuilers (industrie, oude woningen) als eerste aan te pakken.	3,5

Aandeel duurzame energie	De herontwikkeling van het bestaand stedelijk gebied biedt goede kansen om duurzame energie vormen zoals zonnepanelen of warmtepompen of –netten in te passen.	3
	De verspreide invulling van de duurzame energie vraagt voor de verdere uitwerking mogelijk om meerdere, losse plannen en processen. Het is niet aannemelijk dat dit in één plan uitgewerkt kan worden. Dit kan er toe leiden dat de realisatie langer op zich laat wachten.	
Gemiddeld:		3,5

6.6 Overzicht score op de vijf ambities

7 Denkrichting: Groei gericht op recreatie en ontspanning

Dit hoofdstuk bevat de beoordeling van de denkrichting 'Groeï gericht op recreatie en ontspanning' op de ambities voor de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel is de denkrichting per thema samengevat.

Thema	Invulling van de denkrichting 'Groeï gericht op recreatie en ontspanning'
Duurzame ontwikkeling	Ruimte voor de energietransitie wordt voornamelijk gezocht in en rond het bebouwd gebied. In het buitengebied worden waardevolle natuur en landschappen ontzien. De voorzieningen voor duurzame energie worden hier geclusterd aan de zuidwestkant van de A28.
Wonen	Nijkerk groeit naar ca 52.000 inwoners. Hiervoor is een netto toevoeging van 4.000 woningen nodig, wat neerkomt op 200 woningen per jaar. Tussen de 300-500 woningen kunnen binnenstedelijk worden gerealiseerd maar er zijn ook een of twee uitleglocaties benodigd. Daarnaast wordt er ruimte geboden aan verspreide woningbouw in het buitengebied.
Werken / ondernemen	De gemeente zet in op bedrijven gericht op recreatie en ontspanning voor de bevolking uit de regio. Samenwerking wordt gezocht met recreatieondernemers. Er wordt minder ingezet op ontwikkeling van traditionele monofunctionele werklocaties. Er is ruimte voor maximaal 8 ha uitbreiding, gericht op eerder genoemde functies.
Mobiliteit	Investeringen in mobiliteit worden voornamelijk gedaan in de fietsstructuur. Andere mobiliteiten dan de fiets worden gestimuleerd om een zo natuurlijke en schoon mogelijke omgeving te creëren. De landelijke, natuurlijke omgeving staat hierin centraal. De auto wordt in de binnenstad geweerd.
Voorzieningen	Door groei van de gemeente Nijkerk zijn er extra voorzieningen nodig. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 3000 m ² met daarbij 5 ha aan sportvoorzieningen.
Landelijk gebied	In het buitengebied is ruimte voor de ontwikkeling van recreatieve en toeristische bedrijvigheid.

7.1 Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving

Indicator	Effecten	Score
Luchtkwaliteit	De ontwikkelingen die in dit scenario zijn voorzien leiden niet tot significante toename van luchtverontreiniging. De inzet op schone mobiliteit kan juist zorgen voor een verbetering van de luchtkwaliteit. Het autoluw maken van het centrum kan de luchtkwaliteit ter plaatse verbeteren. Bij de keuze voor nieuw woongebied is het van belang de lokale luchtkwaliteit mee te nemen in de afweging, zoals opgenomen in de leefomgevingsfoto.	3,5

Geluid	Door terugdringen van autoverkeer in het centrum wordt meer rust gecreëerd. Daarentegen kan het aanleggen van nieuwe woonwijken lokaal zorgen voor een sterke toename van verkeer en daardoor geluidsoverlast veroorzaken. De verwachting is dat het verkeer afkomstig van nieuwe woongebieden met name zijn weg zoekt naar de snelweg. Uitleglocaties met een kortere afstand tot de snelweg zorgen voor minder (overlast van) verkeer door of langs bestaand stedelijk gebied. Bij de keuze voor nieuw woongebied is het van belang de lokale geluidsbelasting mee te nemen in de afweging, zoals opgenomen in de leefomgevingsfoto. Uitbreiding van toerisme en recreatie maakt het omliggende landschap minder stil en rustig. Door de clustering van windmolens op één locatie is de ruimtelijke impact voor de gemeente Nijkerk beperkt.	4
Hittestress	Er is in deze denkrichting slechts beperkte verdichting door de toevoeging van maximaal 500 woningen in bestaand stedelijk gebied. De uitleglocatie zorgt niet voor een significante uitbreiding van het stedelijk gebied en zal daarom niet leiden tot significante toename van hittestress. Door het autoluw maken van het centrum is er minder ruimte nodig voor parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van de verharding.	4
Stimuleren van gezond gedrag	Deze denkrichting zet met de uitbreiding van fietsnetwerken en recreatieve voorzieningen maximaal in op het stimuleren van gezond gedrag. Er is maar beperkte uitbreiding van woongebieden noodzakelijk, het verdient aanbeveling om hier bij nieuwe woonwijken extra ruimte voor speelplekken en openbare buitvoorzieningen te realiseren. Door het beperkte ruimtebeslag in het buitengebied blijft er meer ruimte beschikbaar voor sport en recreatie.	4,5
Externe veiligheid	De risicobronnen in het stedelijk gebied zijn beperkt. Bij uitbreiding van wonen en nieuwe zorg- en onderwijsinstellingen dient rekening gehouden te worden met de veiligheidsafstanden van de risicobronnen. Tussen Nijkerk en Nijkerkerveen is het verdeelstation van de Nederlandse Gasunie een belangrijk aandachtspunt. (Nieuwe) kwetsbare en zeer kwetsbare objecten rond dit station en de leidingen zijn vanuit veiligheidsoogpunt niet wenselijk. Door de clustering van windturbines op één locatie is de ruimtelijke impact voor de gemeente Nijkerk beperkt. De clustering van de windturbines zorgt voor minder ruimte beslag van de risicocontouren.	4,5

Verkeers- veiligheid	Vanwege de beperkte omvang van nieuwe ontwikkelingen is er weinig toename van verkeer te verwachten. Ook het autoluw maken van het centrum zorgt voor een verbetering van de verkeersveiligheid. Om die nieuwe fietsverbinding verkeersveilig in te richten is het mogelijk nodig om kruispunten aan te passen, gezien het huidige gebruik van het gebied.	3,5
Water- veiligheid	De overstromingsrisico's in de gemeente zijn zeer beperkt en spelen daarom geen rol bij de locatiekeuzes. De inzet op verdichting van het stedelijk gebied kan wel leiden tot meer wateroverlast bij hevige regenval.	2,5
Gemiddeld:		4

7.2 Effecten op de leefbaarheid

Indicator	Effecten	Score
Sociale levendigheid en veiligheid	Een autoluw centrum waar langzaam verkeer prioriteit heeft, stimuleert ontmoetingen en sociale buitenactiviteiten. Dit zorgt voor een toename van de sociale levendigheid en de sociale veiligheid. Door bij nieuwe woonwijken uitnodigende buitenruimte te creëren, wordt eveneens de sociale levendigheid bevorderd.	4
Voorzieningen- niveau	In deze denkrichting wordt ruimte geboden aan uitbreiding van recreatieve voorzieningen binnen de gemeente Nijkerk. Dit heeft een aantrekkende werking voor toerisme wat tevens extra draagvlak voor voorzieningen zoals winkels vergroot.	3,5
Balans in de woningvoorraad	Door met nieuwe uitbouwlocaties aan te sluiten op de vraag van de markt komt er balans in de woningvoorraad. Er is echter beperkte uitbreiding bovenop de huidige planvoorraad in dit scenario. Hierdoor wordt er weinig invloed uitgeoefend op de balans in de woningvoorraad van de gehele gemeente.	3
Omvang van de werkgelegenheid	De uitbreiding van werkgelegenheid vindt met name plaats in de recreatieve sector. Het aanbod aan personeel in deze sector is echter beperkt. Dit kan ertoe leiden dat de beoogde uitbreiding van de recreatieve voorzieningen niet van de grond komt, vanwege het ontbreken van beschikbaar personeel. De groei van de bevolking van de gemeente betekent echter uitbreiding van het arbeidspotentieel. Voor jongeren of minder hoog opgeleid personeel biedt dit kansen om in de recreatieve sector aan de slag te gaan.	3
Recreatie- mogelijkheden	Bij deze denkrichting zet de gemeente vol in op de recreatieve voorzieningen.	5

Multimodale bereikbaarheid	In deze denkrichting wordt voornamelijk ingezet op de fiets. Er vindt geen aanpassing van de huidige OV-voorzieningen plaats. De locaties waar uitbreiding van wonen in het buitengebied mogelijk gemaakt worden, zijn met name voor autoverkeer goed bereikbaar. Voor deze nieuwe woningen is de multimodale bereikbaarheid beperkt.	2,5
Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	Het fietsgebruik wordt uitgebreid en het centrum wordt meer geschikt gemaakt voor fietsers. De kwaliteit van de fietsvoorzieningen gaat hiermee vooruit.	3,5
Gemiddeld:		3,5

7.3 Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Kwaliteit woongebied	De inzet op herontwikkeling en revitalisering van bestaand stedelijk gebied kan de kwaliteit van het woongebied sterk verbeteren. Zeker wanneer woongebieden met mindere kwaliteit als eerste aangepakt worden. De uitbreiding met nieuwe woongebieden is beperkt in deze denkrichting	3,5
Kwaliteit woningen	In deze denkrichting wordt ingezet op herontwikkeling van bestaand stedelijk gebied. Dit stimuleert ook het aanpassen van de huidige woningen. Bij de verduurzaming van het stedelijk gebied kan veel winst behaald worden voor de kwaliteit van woningen door prioriteit te geven aan energetisch laagwaardige woningen.	4
Stedelijk groen	Er is beperkte verdichting door de toevoeging van maximaal 500 woningen in bestaand stedelijk gebied. De ruimte voor groen kan hierdoor onder druk komen te staan. Door het autoluw maken van het centrum is er minder ruimte nodig voor parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van de verharding.	3
Cultuur-historische waarden	Deze denkrichting heeft geen effecten op de cultuurhistorische waarden van het stedelijk gebied.	3
Archeologische waarden	De gebieden met hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde liggen voornamelijk buiten het stedelijk gebied. In deze denkrichting zijn hier weinig ontwikkelingen voorzien. Alleen de verspreide woningbouw in het oosten van de gemeente bevindt zich in een gebied met hoge archeologische verwachtingen.	2,5
Gemiddeld:		3

7.4 Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Beschermde natuurgebieden	De recreatieve voorzieningen zijn voorzien in de directe omgeving van het weidevogelgebied. De druk op het gebied en de verstoring neemt hierdoor toe. Ook fiets- en wandelpaden door of rond het gebied leiden tot verdere verstoring van vogels. De mate van verstoring kan beperkt worden door ontwikkelingen en nieuwe voorzieningen zoveel mogelijk buiten of aan de randen van beschermde gebieden te situeren. De uitbreiding van woningen en voorzieningen is qua omvang beperkt. Er vindt echter verspreide woningbouw plaats in het buitengebied in de buurt van de Veluwe (stikstofgevoelig) wat kan leiden tot toename van stikstofdepositie. Stikstofdepositie is een aandachtspunt voor de realisatiefase van vrijwel alle ontwikkelingen binnen de gemeente Nijkerk. Salderingsmogelijkheden door bedrijfsbeëindiging van agrariërs zijn hier beperkt aan de rand van het bestaand stedelijk gebied.	2
Biodiversiteit	De realisatie van windturbines kan negatieve effecten hebben op de vogelpopulatie, met name gezien de nabijheid van het weidevogelgebied bij deze geclusterde invulling. Nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied kunnen leefgebied van flora en fauna aantasten, maar bieden ook kansen om hiervoor maatregelen te treffen en het leefgebied te verbeteren. Dit kan bijvoorbeeld door bij toevoeging van nieuwe functies in het buitengebied als randvoorwaarde te stellen dat de randen of de directe omgeving natuurvriendelijk in gericht moet worden.	3
Grondwater-voorraad	Er is nauwelijks impact op de grondwatervoorraad. Door bij nieuwe functies in het buitengebied lokale infiltratie verplicht te stellen kan hemelwater in het gebied blijven.	3,5
Cultuur-historische waarden (landelijk gebied)	In deze denkrichtingen zijn geen grootschalige ontwikkelingen in cultuurhistorisch waardevolle gebieden voorzien. Het is gericht op kleinschalige (recreatieve) voorzieningen. Dit biedt kansen om de belevingswaarde van waardevolle elementen te vergroten. Door informatievoorzieningen over de historie van Nijkerk, in combinatie met recreatiemogelijkheden in het landschap kan de belevingswaarde vergroot worden, niet alleen voor toeristen, maar ook voor de eigen inwoners.	4,5

Landschappelijke waarden	De belevingswaarde van het landschap wordt in deze denkrichting bevorderd, door het toevoegen van recreatieve voorzieningen en wonen in het buitengebied. Dit kan echter ook verrommeling tot gevolg hebben. Om dit te voorkomen is het van belang dat de gemeente regie houdt op waar recreatieve functies en verspreide woningbouw plaatsvindt. Een bepaalde mate van clustering van nieuwe woningen of voorzieningen is vanuit landschappelijk oogpunt meer gewenst.	3,5
Gemiddeld:		3,5

7.5 Effecten op duurzaamheid

Indicator	Effecten	Score
Uitstoot broeikasgassen	De prioriteit van deze denkrichting ligt bij het verduurzamen van het bestaand stedelijk gebied. Dit betekent dat de huidige uitstoot van woningen, bedrijven en verkeer sneller aangepakt wordt. Sanering van agrarische bedrijven ten behoeve van nieuwe woon- of werklocaties is in deze denkrichting zeer beperkt.	3,5
Aandeel duurzame energie	De clustering van duurzame energie voorziening op één locatie maakt deze ontwikkeling aantrekkelijker voor private of semi-private partijen om in te stappen. Dit kan de realisatie van de duurzame energievoorzieningen versnellen en vereenvoudigen. Het aandeel duurzame energie kan hierdoor sneller stijgen.	4
Gemiddeld:		4

7.6 Overzicht score op de vijf ambities

8 Denkrichting: Sociaal, duurzame groei

Dit hoofdstuk bevat de beoordeling van de denkrichting 'Sociale, duurzame groei' op de ambities voor de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel is de denkrichting per thema samengevat.

Thema	Invulling van de denkrichting 'Sociaal, duurzame groei'
Duurzame ontwikkeling	De (financiële) gezondheid en veiligheid van de inwoners van Nijkerk staat hier voorop. Energiebesparing en duurzame energieopwek moeten zo ingevuld worden dat de inwoners hier maximaal van profiteren. De voorzieningen voor duurzame energie worden hier geclusterd aan de zuidwestkant van de A28.
Wonen	Nijkerk groeit naar maximaal 50.000 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 3.000 woningen nodig wat neerkomt op 150 woningen per jaar. Dit sluit aan bij de huidige plancapaciteit. De ontwikkelingen kunnen binnenstedelijk dan wel op de reeds bekende uitleglocaties (Middelaar-Oost) worden gerealiseerd.
Werken / ondernemen	Werken gebeurt op korte afstand van het wonen om druk op de bevolking te verlichten. Voor zo veel mogelijk sociale interactie wordt er gestuurd op ontwikkelen van gemixt stedelijk gebied, waarin wonen, werken en recreëren gecombineerd wordt. Voor deze denkrichting is uitbreiding van 5 ha bedrijventerrein voorzien.
Mobiliteit	In de binnenstad wordt de auto geweerd, het straatbeeld moet een uitnodigende uitstraling hebben waar men elkaar kan ontmoeten. Er wordt extra geïnvesteerd in OV-verbindingen tussen de kernen.
Voorzieningen	Door groei in het gebied zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 2.100 m ² aan primair onderwijs, extra voortgezet onderwijs is minimaal noodzakelijk. Ook is ruimte nodig voor binnen- en buitensport (ca. 3 ha).
Landelijk gebied	Er is ruimte om aanpassingen door te voeren voor toekomstbestendig gebruik van woningen. Voor de agrarische sector wordt sterk ingezet op meet circulair werken.

8.1 Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving

Indicator	Effecten	Score
Luchtkwaliteit	De ontwikkelingen die in deze denkrichting mogelijk worden gemaakt leiden niet tot negatieve effecten op de luchtkwaliteit. Het ontmoedigen van het autoverkeer en het inzetten op de fiets, de bus en de trein (toevoeging van station Corlear) kan zelfs positieve effecten hebben op de luchtkwaliteit in het bestaand stedelijk gebied. Er wordt in deze denkrichting niet ingezet op nieuwe woonlocaties aangezien de huidige plancapaciteit voldoet voor de beoogde omvang van het woningaanbod.	3,5

Geluid	Door terugdringen van autoverkeer in het centrum wordt meer rust gecreëerd. De toename van verkeer of van andere activiteiten die geluidoverlast kunnen veroorzaken is beperkt in deze denkrichting. Alleen in het gebied rond het nieuwe station Corlaer kan door drukte de geluidbelasting toenemen. De positionering van de windturbines langs de A28 zorgt nauwelijks voor (toename van) geluidoverlast. Het aantal geluidgevoelige objecten in de omgeving is beperkt.	3,5
Hittestress	Door beperkte toevoeging van woningen zal er geen significant effect zijn in de toename van hittestress in het gebied. Door het autoluw maken van het centrum is er minder ruimte nodig parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van de verharding. Wat leidt tot een positief effect.	3
Stimuleren van gezond gedrag	In deze denkrichting wordt ingezet op gebruik van OV en de fiets. Hierdoor wordt gezond gedrag gestimuleerd. Van en naar de OV-haltes zal meer worden gelopen en gefietst. Ook wordt er richting werklocaties aandacht gegeven aan het fietsnetwerk en het optimaliseren hiervan.	4
Externe veiligheid	De risicobronnen in het stedelijk gebied zijn beperkt. Bij het ontwikkelen van de plancapaciteit en bij nieuwe zorg- en onderwijsinstellingen dient rekening gehouden te worden met de veiligheidsafstanden van de risicobronnen. Tussen Nijkerk en Nijkerkerveen is het verdeelstation van de Nederlandse Gasunie een belangrijk aandachtspunt. (Nieuwe) kwetsbare objecten rond dit station en de leidingen zijn vanuit veiligheidsoogpunt niet aan te bevelen (zie hiervoor de leefomgevingsfoto). De positionering van de windturbines langs de A28 zorgt nauwelijks voor (toename van) geluidoverlast. Het aantal kwetsbare objecten in de omgeving is zeer beperkt.	4
Verkeersveiligheid	In deze denkrichting is weinig tot geen toename van autoverkeer, in de binnenstad worden auto's geweerd door het gebied autoluw te maken. Ook buiten het stedelijk gebied wordt autogebruik in dit scenario ontmoedigd. Dit zorgt voor een verbetering van de verkeersveiligheid.	4,5
Waterveiligheid	De overstromingsrisico's in de gemeente zijn zeer beperkt. De inzet op verdichting van het stedelijk gebied kan wel leiden tot meer wateroverlast bij hevige regenval.	2,5
Gemiddeld:		3,5

8.2 Effecten op de leefbaarheid

Indicator	Effecten	Score
Sociale levendigheid en veiligheid	Een autoluw centrum waar fietsen en wandelen prioriteit heeft, stimuleert ontmoetingen en sociale buitenactiviteiten. Dit is positief voor de sociale levendigheid en veiligheid. Daarnaast wordt in deze denkrichting geïnvesteerd in creatieve, maatschappelijke voorzieningen die bevorderlijk zijn voor de sociale activiteiten in de gemeente.	4,5
Voorzieningen-niveau	In deze denkrichting wordt ingezet op maatschappelijk voorzieningen. Daarnaast wordt er gestuurd op functiemenging in de centrumgebieden. Door deze functiemenging wordt het makkelijker om gebruik te maken van verschillende voorzieningen. Het totale aanbod aan voorzieningen neemt hierdoor niet toe, maar het draagvlak voor voorzieningen kan hierdoor wel positief beïnvloed worden.	4
Balans in de woningvoorraad	Er vindt bij deze denkrichting geen extra uitbreiding bovenop de huidige planvoorraad plaats. Hierdoor wordt er weinig tot geen invloed uitgeoefend op de balans in de woningvoorraad.	2
Omvang van de werkgelegenheid	Bij deze denkrichting wordt vooral ingezet op creatieve en recreatieve ondernemingen. Het aanbod aan personeel in deze sector is beperkt, wat ertoe kan leiden dat de beoogde uitbreiding van dit soort voorzieningen niet van de grond komt.	2
Recreatie-mogelijkheden	Recreatieve voorzieningen kunnen ook profiteren van de inzet op sociale, maatschappelijke voorzieningen. Er ontstaat hiermee ook ruimte en draagvlak voor meer horeca in de kernen.	4
Multimodale bereikbaarheid	In deze denkrichting wordt gestuurd op het verminderen van het autogebruik. Binnenstedelijk gebied wordt minder toegankelijk gemaakt voor deze modaliteit. Daarentegen wordt er extra geïnvesteerd in OV-voorzieningen, zoals een treinstation en busbanen tussen woon-werkgebied. De multimodale bereikbaarheid kan dan ook verbeteren in deze denkrichting.	4
Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	Er worden extra investeringen gedaan in OV- en fietsvoorzieningen. Dit komt de kwaliteit van de voorzieningen ten goede.	4
Gemiddeld:		3,5

8.3 Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Kwaliteit woongebied	Deze denkrichting is niet gericht op uitbreiding maar op verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving. Eventuele extra te bouwen woningen, bovenop de huidige planvoorraad, worden binnenstedelijk gerealiseerd. Toevoegingen van woningen in bestaand stedelijk gebied biedt de kans om minder aantrekkelijke woonomgeving te verbeteren. Er is daarbij aandacht voor een gevarieerd aanbod aan woningen.	4
Kwaliteit woningen	In deze denkrichting wordt ingezet op bestaand stedelijk gebied, maar dan met name op het uitbreiden van (maatschappelijke) voorzieningen. Aanpassingen aan woningen is hier afhankelijk van de vervangingsopgave.	2,5
Stedelijk groen	Door het autoluw maken van het centrum is er minder ruimte nodig voor parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van de verharding. Wel wordt er in deze denkrichting, ondanks de beperkte toevoeging van woningen, ingezet op verdichten van stedelijk gebied. Dit blijft echter beperkt.	3,5
Cultuur-historische waarden	Deze denkrichting heeft beperkt tot geen invloed op de aanwezige cultuurhistorische waarden in het gebied. Bij aanpassingen in het centrum van Nijkerk dient rekening gehouden te worden met de cultuurhistorische waarde van het centrum.	3
Archeologische waarden	Deze denkrichting heeft beperkt tot geen invloed op de aanwezige archeologische (verwachtings)waarden in het gebied, zoals opgenomen in de leefomgevingsfoto.	3
Gemiddeld:		3

8.4 Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Beschermde natuurgebieden	De impact van deze denkrichting op beschermde natuurgebieden is zeer beperkt. Nieuwe ontwikkelingen zijn met name gericht op het bestaand stedelijk gebied en de oostkant van de gemeente. De inzet op meer circulaire landbouw kan de verstoring van beschermde natuurwaarden door stikstofdepositie of grondwateronttrekking verminderen. De geclusterde opstelling van duurzame energievoorzieningen vindt wel plaats in de nabijheid van weidevogelgebied. Het gebied zelf wordt niet aangetast, maar de verstoring kan hierdoor wel toenemen.	3,5

Biodiversiteit	Kleinschalige ontwikkelingen in het buitengebied bieden kansen om positieve effecten op de biodiversiteit te bereiken. Door bijvoorbeeld het inrichten van natuurvriendelijke oevers of het plaatsen van nestkasten kan het leefgebied voor flora en fauna verbeterd worden. Bij de inzet op meer circulaire agrarische sector kunnen ook maatregelen getroffen worden die positief zijn voor de biodiversiteit. Denk hierbij aan het terugdringen van bestrijdingsmiddelen of het aanleggen van kruidenrijke akkerranden. De realisatie van windturbines en zonnevelden tast leefgebied en mogelijk de vogelpopulatie aan. In deze denkrichting zijn de voorzieningen gesitueerd in de nabijheid van weidevogelgebied. Aantasting van de vogelpopulatie is niet uit te sluiten. Ook zonnevelden kunnen leiden tot aantasting van leefgebied.	2,5
Grondwater-voorraad	Doordat in deze denkrichting geen grote ontwikkelingen plaatsvinden, worden er nauwelijks effecten op het grondwater verwacht.	3
Cultuur-historische waarden (landelijk gebied)	In deze denkrichtingen zijn geen ontwikkelingen in cultuurhistorisch waardevolle gebieden voorzien. Het verbeteren van de verbindingen tussen de kernen biedt kansen om de belevingswaarde van het cultuurhistorische landschap tussen Nijkerk en Nijkerkerveen te verbeteren. Fiets- en wandelroutes kunnen hieraan bijdragen.	4
Landschappelijke waarden	De ontwikkelingen in deze denkrichting hebben weinig tot geen invloed op de landschappelijke waarden van het gebied. Ook de belevingswaarde wordt weinig tot niet beïnvloed. Door de clustering van duurzame energievoorzieningen is de impact op het landschap beperkt.	3,5
Gemiddeld:		3,5

8.5 Effecten op duurzaamheid

Indicator	Effecten	Score
Uitstoot broeikasgassen	De prioriteit van dit scenario ligt op het verduurzamen van het bestaand stedelijk gebied. Dit betekent dat de huidige uitstoot van woningen, bedrijven en verkeer sneller aangepakt wordt. Met de inzet op verduurzaming van de agrarische sector (transitie naar kringlooplandbouw) kan de uitstoot van broeikasgassen verminderd worden. De mogelijkheden en middelen voor de gemeente zijn hiervoor echter beperkt. Veel taken en bevoegdheden, die nodig zijn voor deze transitie, liggen bij het Rijk of de provincie.	3,5

Aandeel duurzame energie	De clustering van duurzame energie voorziening op één locatie maakt deze ontwikkeling aantrekkelijker voor private of semi-private partijen om in te stappen. Dit kan de realisatie van de duurzame energievoorzieningen versnellen en vereenvoudigen. Het aandeel duurzame energie kan hierdoor sneller stijgen.	4
Gemiddeld:		4

8.6 Overzicht score op de vijf ambities

9 Denkrichting: Groei van wonen

Dit hoofdstuk bevat de beoordeling van de denkrichting 'Groei van wonen' op de ambities voor de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel is de denkrichting per thema samengevat.

Thema	Invulling van de denkrichting 'Groei van wonen'
Duurzame ontwikkeling	Groei van het aantal woningen binnen deze denkrichting maakt de toekomstige energiebehoefte groter dan nu is berekend. Dit leidt tot uitbreiding of verdichting van het stedelijk gebied, waardoor de mogelijkheden voor duurzame energie af kunnen nemen. De voorzieningen voor duurzame energie worden hier gerealiseerd in de lijnopstelling langs de westkant van de A28.
Wonen	Nijkerk groeit naar ca. 57.000 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 6.000 woningen nodig wat neerkomt op 300 woningen per jaar. Voor ten minste 2.500 woningen is een (of meerdere) uitleglocatie(s) nodig.
Werken / ondernemen	Er is een toename aan inwoners dat buiten Nijkerk werkt. De nadruk van werken binnen Nijkerk ligt met name op het versterken van stedelijke economische voorzieningen voor een aantrekkelijk woonmilieu. Er wordt minder ingezet op de ontwikkeling van monofunctionele werklocaties.
Mobiliteit	Door grote groei in het aantal inwoners is in dit scenario extra investering voor de bereikbaarheid van het gebied noodzakelijk. Een ontsluitingsweg in het oosten en aanpassing van de weg aan de zuidkant van Nijkerk is noodzakelijk. De gemeente zet in op smart mobility.
Voorzieningen	Door groei in het gebied zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 7.600 m ² met ca. 7 ha aan sportvoorzieningen.
Landelijk gebied	Het landelijk gebied aan de westzijde van de A28 en de oostzijde van de kern Nijkerk (kampenlandschap) blijft gevrijwaard van stedelijke claims. Groei van het stedelijk gebied kan tussen de kernen, maar met behoud van een groene buffer.

9.1 Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving

Indicator	Effecten	Score
Luchtkwaliteit	Ondanks dat autogebruik in deze denkrichting in binnenstedelijk gebied wordt ontmoedigd, zorgt de grote woningbouwontwikkeling voor meer verkeer in de gemeente. Dit zorgt voor een toename van luchtverontreinigende stoffen. Het autoluw maken van het centrum kan wel de luchtkwaliteit ter plaatse verbeteren. Het toevoegen van extra ontsluitingswegen zorgt er daarnaast voor dat verkeer zoveel mogelijk om de centra heen geleid wordt. Voor deze denkrichtingen zijn vrijwel alle mogelijke uitleglocaties nodig. De lokale luchtkwaliteit is een aandachtspunt bij sommige locaties (zie hiervoor de leefomgevingsfoto). De ruimte die nodig is voor de uitleglocaties kan ten koste gaan van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging zal de uitstoot van fijnstof hierdoor afnemen.	3,5
Geluid	Door terugdringen van autoverkeer in het centrum wordt meer rust gecreëerd. Daarin tegen kan het aanleggen van nieuwe woonwijken lokaal zorgen voor een sterke toename van verkeer en kan daardoor geluidsoverlast veroorzaken. De verwachting is dat het verkeer met name zijn weg zoekt naar de snelweg, uitleglocaties met een kortere aanloop naar de snelweg zorgen voor minder verkeer door/langs bestaand stedelijk gebied. Extra aansluitingen richting de A28 en de A1 helpen het verkeer om de centra heen te leiden. Bij de keuze voor nieuw woongebied is het van belang de lokale geluidsbelasting mee te nemen in de afweging. De positionering van de windturbines langs de A28 zorgt nauwelijks voor (toename van) geluidsoverlast. Het aantal geluidgevoelige objecten in de omgeving is zeer beperkt.	3,5
Hittestress	Het bestaand stedelijk gebied wordt beperkt verdicht met maximaal 500 woningen. Daarnaast zorgt het autoluw maken van centrum gebieden dat er minder ruimte benodigd is voor parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van verharding. Buiten het huidige stedelijk gebied vindt echter wel op alle mogelijke uitleglocaties verharding plaats. Dit leidt in nu nog open gebieden tot meer hittestress. Indien bij de inrichting rekening wordt gehouden met voldoende groen en water is hittestress te beperken.	3

Stimuleren van gezond gedrag	In deze denkrichting wordt autogebruik in het centrum ontmoedigd. Er wordt extra geïnvesteerd in fietspaden naar OV-voorzieningen. Dit stimuleert gezond gedrag. De realisatie van nieuwe woongebieden biedt veel kansen om openbare ruimte te creëren waar buiten zijn en sporten gestimuleerd wordt. Doordat deze locaties vrijwel allemaal tussen het huidige stedelijk gebied en het landschap liggen, verdient het ook aanbeveling om bij deze ontwikkelingen fietsverbindingen met het buitengebied te realiseren of te optimaliseren.	5
Externe veiligheid	De risicobronnen in het stedelijk gebied zijn beperkt. Uitbreiding van wonen en nieuwe zorg- en onderwijsinstellingen dienen rekening te houden met de veiligheidsafstanden van de risicobronnen. Tussen Nijkerk en Nijkerkerveen is het verdeelstation van de Nederlandse Gasunie een belangrijk aandachtspunt. (Nieuwe) kwetsbare en zeer kwetsbare objecten rond dit station en de leidingen zijn vanuit veiligheidsoogpunt niet aan te bevelen. Bij de keuze voor nieuw woongebied is het van belang de externe veiligheid van het gebied mee te wegen. Met de realisatie van windturbines worden nieuwe risicobronnen mogelijk gemaakt. In deze denkrichting zijn er nauwelijks kwetsbare objecten aanwezig in de buurt van de windturbines.	2
Verkeers-veiligheid	Binnenstedelijk autogebruik wordt in deze denkrichting ontmoedigd. Door extra in te zetten op fietspaden en OV-voorzieningen verbetert de verkeersveiligheid. Voor bussen worden busbanen ingezet waardoor er een scheiding van verkeer ontstaat en een rustiger wegbeeld creëert. Door de grote mate van bevolkingsgroei in deze denkrichting zijn er extra verbindingswegen nodig. Deze worden zo aangelegd dat het verkeer om de kernen heen geleid wordt. Dit is bevorderlijk voor de verkeersveiligheid van het gebied, doordat het autoverkeer in het woongebied hiermee afneemt.	4
Water-veiligheid	De overstromingsrisico's in de gemeente zijn zeer beperkt en spelen daarom geen rol bij de locatiekeuzes. De uitleglocaties zijn voornamelijk gesitueerd in gebieden waar het overstromingsrisico klein is. Door bij nieuwe woongebieden een gescheiden watersysteem aan te leggen kan wateroverlast bij hevige neerslag voorkomen worden. Op sommige locaties in het bestaand stedelijk gebied is dit wel een aandachtspunt (zie hiervoor de analyse in de leefomgevingsfoto).	3
Gemiddeld:		3,5

9.2 Effecten op de leefbaarheid

Indicator	Effecten	Score
Sociale levendigheid en veiligheid	Het aantrekken van meer voorzieningen door de focus op stedelijke groei geeft een positief effect op de sociale levendigheid. Echter heeft de grote groei ook invloed op de sociale veiligheid. Meer mensen kan leiden tot meer sociale conflicten. Met een ruime, open inrichting van het gebied kan dit effect beperkt worden.	4
Voorzieningen-niveau	Door de grote bevolkingsgroei bij deze denkrichting ligt de nadruk op het versterken van het voorzieningenniveau. Het draagvlak voor meer detailhandel alsmede meer leisure en horecagelegenheden. Dit geeft een positief effect op het huidige voorzieningenniveau.	4,5
Balans in de woningvoorraad	Deze denkrichting zet maximaal in op het toevoegen van woningen. In het stedelijk gebied wordt op kleine schaal verdicht. Daarbuiten worden meerdere uitleglocaties aangewezen voor woningbouw. Hierdoor groeit de woningvoorraad in de gemeente. Door in te zetten op verschillende typen woningen die aansluiten op de marktbehoefte, is er een positief effect op de balans in de woningvoorraad.	5
Omvang van de werkgelegenheid	In deze denkrichting ligt de focus op het aantrekken van voorzieningen die het gebied aantrekkelijk maken om te wonen. Er wordt in mindere mate ingezet op de ontwikkeling van traditionele monofunctionele werklocaties. Het aandeel van de inwoners dat buiten de gemeente werkt neemt in deze denkrichting toe. Nijkerk wordt in dit scenario meer een 'slaapstad'.	2
Recreatie-mogelijkheden	Deze denkrichting zet niet expliciet in op nieuwe recreatiemogelijkheden. De groei van de bevolking kan wel leiden tot verdere druk op de recreatiegebieden en voorzieningen.	2,5
Multimodale bereikbaarheid	Het gebruik van de auto wordt in het binnenstedelijk gebied ontmoedigd. Daartegenover staan extra investeringen op het gebied van fietsverkeer en het OV-netwerk. Buiten de kernen wordt ingezet op extra verbindingswegen die zorgen voor voldoende ontsluitingen naar de rijkswegen. Dit geeft een positief effect op de multimodale bereikbaarheid van het gebied.	4
Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	Er worden extra investeringen gedaan in OV- en fietsvoorzieningen. De kwaliteit hiervan gaat dan ook omhoog in deze denkrichting.	4
Gemiddeld:		4

9.3 Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Kwaliteit woongebied	De denkrichting zet volledig in op uitbreiding van wonen. Daarbij is de kwaliteit van het woongebied van groot belang. De uitleglocaties worden optimaal ingericht en ook het verdichten in bestaand stedelijk gebied biedt mogelijkheid om kwaliteitsverbetering te realiseren. De druk om veel woningen te realiseren kan ook ten koste gaan van de kwaliteit van het woongebied. Meer woningen kunnen ten koste gaan van openbare ruimte of de ruimte voor voorzieningen.	5
Kwaliteit woningen	Er wordt in deze denkrichting ingezet op wonen, waarbij de nieuwe uitleglocaties kwalitatief goede woningen krijgen. Dit stimuleert ook het aanpassen van de huidige woningen. Bij de verduurzaming van het stedelijk gebied kan veel winst behaald worden voor de kwaliteit van de woningen door prioriteit te geven aan energetisch laagwaardige woningen.	5
Stedelijk groen	Bij de inrichting van de uitleglocaties wordt aandacht gegeven aan ruimte voor groenvoorzieningen. De kernen Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken groeien door de uitleglocaties naar elkaar toe maar blijven van elkaar gescheiden door groene buffers om de gebieden heen.	4
Cultuur-historische waarden	Deze denkrichting heeft weinig tot geen invloed op de cultuurhistorische waarden in het gebied. Deze blijven behouden zoals deze nu zijn.	3
Archeologische waarden	De uitbreidingslocaties in deze denkrichting raken diverse gebieden met middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Aanvullend archeologisch onderzoek zal nodig zijn om de daadwerkelijke archeologische waarde in beeld te brengen.	2,5
Gemiddeld:		4

9.4 Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Beschermde natuurgebieden	De beschermde natuurgebieden in de gemeente Nijkerk worden in deze denkrichting gevrijwaard van stedelijke claims. Hierdoor is er geen directe aantasting van de beschermde natuurgebieden. De grote woningbouwopgave leidt wel tot stikstofuitstoot als gevolg van de verkeerstoename en de realisatiefase. Doordat de uitbreidingslocaties ten koste kunnen gaan van bestaande agrarische bedrijven zijn er mogelijkheden voor interne saldering voor stikstof, met mogelijk afname van stikstofdepositie als gevolg.	3,5

Biodiversiteit	Door realisatie van meerdere uitleglocaties in de groene buffers tussen de kernen, neemt het leefgebied voor flora en fauna af. De situering van de duurzame energievoorzieningen langs de westkant van de A28 kan negatieve effecten op de vogelpopulatie hebben. De lijnopstelling in de directe nabijheid van het weidevogelgebied zal leiden tot aantasting van de vogelpopulatie.	2
Grondwater-voorraad	De nieuwe woongebieden gaan naar verwachting ten koste van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging wordt er minder grondwater onttrokken uit het gebied. Door bij nieuwe stedelijk ontwikkelingen het hemelwater gescheiden af te voeren en lokaal te infiltreren, kan de grondwatervoorraad ter plaatse toenemen.	3,5
Cultuur-historische waarden (landelijk gebied)	De uitbreiding voor woongebieden vindt gedeeltelijk plaats in gebieden waar (zeer) hoge cultuurhistorische waarde. Dit ruimtebeslag leidt tot een directe aantasting van deze waarden.	2
Landschappelijke waarden	Door de uitbreiding van stedelijk gebied veranderen de landschappelijke waarden. De verhoudingen verschuiven waarbij er meer stedelijk gebied bij komt en er met name meer slagenlandschap en een klein deel van het kampenlandschap verdwijnt. Dit effect op de landschappelijke waarden is negatief.	2
Gemiddeld:		2,5

9.5 Effecten op duurzaamheid

Indicator	Effecten	Score
Uitstoot broeikasgassen	In deze denkrichting ligt de focus op de groei van het stedelijk gebied. Het uitgangspunt is dat nieuwe woon- en werklocaties energieneutraal worden. De toename van verkeer, als gevolg van deze ontwikkelingen leidt echter nog wel tot een toename van broeikasgassen. De focus ligt bij deze denkrichting op buiten stedelijke groei waardoor bestaand stedelijke gebied in mindere mate energieneutraal wordt. De huidige uitstoot van het stedelijk gebied daalt hierdoor minder snel. De nieuwe woningbouwlocaties gaan naar verwachting ten koste van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging daalt de uitstoot van broeikasgassen, met name wanneer het gaat om intensieve veehouderijen.	3,5

Aandeel duurzame energie	De omvangrijke groei van woningen in deze denkrichting zorgt voor een toenemende vraag naar energie. Door nieuwe woonlocaties energieneutraal te ontwikkelen gaat dit niet ten koste van de duurzame energie.	2,5
	De lijnopstelling van windturbines langs de westkant van de A28 zorgt ervoor dat enkele turbines gesitueerd zijn op locaties die niet passen binnen het provinciaal beleid. De haalbaarheid hiervan is hierdoor onzeker en kan meer tijd in beslag nemen.	
Gemiddeld:		3

9.6 Overzicht score op de vijf ambities

10 Denkrichting: Groei van wonen en werken

Dit hoofdstuk bevat de beoordeling van de denkrichting 'Groeï van wonen en werken' op de ambities voor de fysieke leefomgeving. In onderstaande tabel is de denkrichting per thema samengevat.

Thema	Invulling van de denkrichting 'Groeï van wonen en werken'
Duurzame ontwikkeling	Deze denkrichting neemt een verdere toename van de energievraag met zich mee. Bovenop de ruimtevraag van de denkrichting wonen komt hier nog de uitbreiding van de werkgelegenheid bij. De voorzieningen voor duurzame energie worden hier gerealiseerd in de lijnopstelling langs de westkant van de A28, met geclusterde zonnenvelden aan de zuidwestkant van de A28.
Wonen	Nijkerk groeit naar ca. 54.500 inwoners, hiervoor is een netto toevoeging van 5.000 woningen nodig wat neerkomt op 250 woningen per jaar. Voor ten minste 1.500 woningen is een (of meerdere) uitleglocatie(s) nodig.
Werken / ondernemen	Inbreiding gaat voor uitbreiding wanneer nieuwe werklocaties noodzakelijk zijn. De mogelijke groei van bedrijvigheid is gebaseerd op de groei van de bevolking. Een extra accent wordt gelegd op ruimte voor gemengd stedelijke milieus.
Mobiliteit	Door grote groei van zowel inwoners als extra banen is extra investering voor de bereikbaarheid van het gebied noodzakelijk. Een nieuwe ontsluitingsweg in het oosten en aanpassing van de ontsluiting aan de zuidkant van Nijkerk en de oostkant van Hoevelaken is benodigd. Ook het nieuwe station Corlaer hoort bij deze denkrichting. De gemeente zet daarnaast in op smart mobility.
Voorzieningen	Door groei in het gebied zijn er extra voorzieningen nodig in het gebied. Met name op het gebied van onderwijs is extra ruimte noodzakelijk. Dit bedraagt ca. 6.200 m ² met daarbij ca. 6 ha aan sportvoorzieningen.
Landelijk gebied	Het landelijk gebied aan de westzijde van de A28 en de oostzijde van de kern Nijkerk (kampenlandschap) blijft gevrijwaard van stedelijke claims. Groei van het stedelijk gebied kan tussen de kernen, maar met behoud van een groene buffer.

10.1 Effecten op de gezonde, veilige leefomgeving

Indicator	Effecten	Score
Luchtkwaliteit	Ondanks dat autogebruik in deze denkrichting in binnenstedelijk gebied wordt ontmoedigd, zorgt de ontwikkeling van woningen en werkgelegenheid voor een forse toename van verkeer. Het autoluw maken van het centrum kan de luchtkwaliteit ter plaatse verbeteren, maar met name op de ontsluitingswegen zal juist een toename van verkeer te verwachten zijn. De nieuwe ontsluitingswegen gaan niet meer door het stedelijk gebied, maar liggen wel in de nabijheid van (nieuwe) woongebieden. De ruimte die nodig is voor met name nieuwe woongebieden en werklocaties kan wel ten koste gaan van agrarische bedrijven. De lokale uitstoot van fijnstof zal hierdoor afnemen.	4
Geluid	Door terugdringen van autoverkeer in het centrum wordt meer rust gecreëerd. Daarentegen kan het aanleggen van nieuwe woonwijken lokaal zorgen voor een sterke toename van verkeer en kan daardoor geluidsoverlast veroorzaken. Daarnaast kunnen nieuwe bedrijventerreinen geluidhinder veroorzaken. De positionering van de windturbines langs de A28 zorgt nauwelijks voor (toename van) geluidsoverlast. Het aantal geluidgevoelige objecten in de omgeving is zeer beperkt.	2
Hittestress	Het autoluw maken van centrum gebieden zorgt ervoor dat er minder ruimte benodigd is voor parkeerplaatsen en wegdek. Dit biedt mogelijkheid om meer groen en water toe te voegen in plaats van verharding. Buiten het huidig stedelijk gebied vindt echter wel op meerdere uitleglocaties verharding plaats. Dit leidt in nu nog open gebieden tot meer hittestress. Indien bij de inrichting rekening wordt gehouden met voldoende groen en water is hittestress te beperken.	2
Stimuleren van gezond gedrag	In deze denkrichting wordt autogebruik in het centrum ontmoedigd. Er wordt extra geïnvesteerd in fietspaden naar poorten voor het OV en in het OV zelf. Dit stimuleert gezond gedrag. Nieuwe fietsverbindingen naar bedrijventerreinen moeten ook het woon-werkverkeer verleiden om de fiets te pakken.	3,5

Externe veiligheid	De risicobronnen in het stedelijk gebied zijn beperkt. Uitbreiding van wonen en nieuwe zorg- en onderwijsinstellingen dienen rekening te houden met de veiligheidsafstanden van de risicobronnen. Tussen Nijkerk en Nijkerkerveen is het verdeelstation van de Nederlandse Gasunie een belangrijk aandachtspunt. (Nieuwe) kwetsbare en zeer kwetsbare objecten rond dit station en de leidingen zijn vanuit veiligheidsoogpunt niet aan te bevelen. Vanaf dit punt lopen de buisleidingen in verschillende richtingen langs het stedelijk gebied. Met de realisatie van windturbines worden nieuwe risicobronnen mogelijk gemaakt. In deze denkrichting zijn er nauwelijks kwetsbare objecten aanwezig in de buurt van de beoogde windturbines.	1,5
Verkeers-veiligheid	Binnenstedelijk autogebruik wordt in deze denkrichting ontmoedigd. Door extra in te zetten op fietspaden en OV wordt hierdoor de verkeersveiligheid verbeterd. Voor bussen worden busbanen ingezet waardoor er een scheiding van verkeer ontstaat en er meer overzicht is. Door de grote bevolkingsgroei in deze denkrichting zijn er extra verbindingswegen of aanpassing van bestaande wegen nodig in de gemeente. Deze worden zo aangelegd dat autoverkeer om de kernen heen geleid wordt. Dit is bevorderlijk voor de verkeersveiligheid van het bestaand stedelijk gebied.	3,5
Water-veiligheid	De overstromingsrisico's in de gemeente zijn zeer beperkt en spelen daarom geen rol bij de locatiekeuzes.	3
Gemiddeld:		3

10.2 Effecten op de leefbaarheid

Indicator	Effecten	Score
Sociale levendigheid en veiligheid	In deze denkrichting wordt voornamelijk ingezet op wonen en werken. De groei van inwoners en werkgelegenheid in de gemeente zorgt wel voor meer levendigheid in de gemeente. Het weren van de auto uit de binnenstedelijke gebieden zorgt er voor dat mensen meer wandelen en fietsen, wat de levendigheid verbetert.	4
Voorzieningen-niveau	In deze denkrichting wordt niet specifiek ingezet op uitbreiding van voorzieningen, maar door de groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid zal het draagvlak voor voorzieningen wel toenemen.	4,5

Balans in de woningvoorraad	Deze denkrichting zet in op wonen en werken binnen de gemeente. In het stedelijk gebied wordt er op kleine schaal verdicht en daarnaast worden meerdere uitleglocaties aangewezen voor woningbouw. Hierdoor groeit de woningvoorraad in het gebied. Door in te zetten op verschillende typen woningen, is er een positief effect op de balans in de woningvoorraad. De toevoeging van meer werkgelegenheid kan wel leiden tot een veranderende vraag naar (type) woningen.	4,5
Omvang van de werkgelegenheid	In deze denkrichting wordt in hoge mate ingezet op uitbreiding van de werkgelegenheid. De omvang van de nieuwe werklocaties wordt gerelateerd aan de groei van de bevolking. Op deze manier wordt het niveau van lokale werkgelegenheid gehandhaafd. De totale omvang van de werkgelegenheid in de gemeente stijgt hierdoor.	4,5
Recreatie-mogelijkheden	In deze denkrichting wordt niet extra ingezet op recreatiemogelijkheden. Door de groei van het aantal inwoners en werknemers neemt het draagvlak voor horeca wel toe.	3,5
Multimodale bereikbaarheid	Het gebruik van de auto wordt in het binnenstedelijk gebied ontmoedigd. Daartegenover staan extra investeringen op het gebied van fietsverkeer en het OV-netwerk. Buiten de kernen wordt ingezet op extra verbindingswegen die zorgen voor voldoende ontsluitingen naar de rijkswegen. Dit heeft een positief effect op de multimodale bereikbaarheid van het gebied.	5
Kwaliteit OV- en fietsvoorzieningen	In deze denkrichting wordt geïnvesteerd in OV- en fietsvoorzieningen. Door groei van het aantal inwoners en werknemers in de gemeente zal de vraag sterk toenemen.	4
Gemiddeld:		4,5

10.3 Effecten op de kwaliteit van het stedelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Kwaliteit woongebied	De denkrichting zet in op uitbreiding van wonen. Daarbij is de kwaliteit van het woongebied van groot belang. De uitleglocaties worden optimaal ingericht en ook het verdichten in bestaand stedelijk gebied biedt mogelijkheid om kwaliteitsverbetering te realiseren. Nieuwe werklocaties worden deels gerealiseerd in de nabijheid van (nieuwe) woongebieden. Om de kwaliteit van de woongebieden niet aan te tasten is juiste zonering van de bedrijventerreinen van belang. Eventueel dienen mitigerende maatregelen als randvoorwaarde opgenomen te worden, om geluid- of geurhinder te voorkomen.	4,5

Kwaliteit woningen	Er wordt in deze denkrichting ingezet op wonen en werken. Ten opzichte van de denkrichting 'wonen' is de uitbreiding van de woningvoorraad hier iets kleiner. Maar ook voor deze denkrichting geldt dat bij de verduurzaming van het stedelijk gebied veel winst behaald kan worden voor de kwaliteit van de woningen door prioriteit te geven aan energetisch laagwaardige woningen.	4,5
Stedelijk groen	Bij de inrichting van uitleglocaties wordt aandacht geschonken aan ruimte voor groenvoorzieningen. De extra ruimtevrage voor werklocaties kan er wel toe leiden dat openbare ruimte, waaronder stedelijk groen, toch minder ruimte krijgt.	3,5
Cultuur-historische waarden	Deze denkrichting heeft weinig tot geen invloed op de cultuurhistorische waarden in het gebied.	3
Archeologische waarden	De uitbreidingslocaties in deze denkrichting raken diverse gebieden met middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Aanvullend archeologisch onderzoek zal nodig zijn om de daadwerkelijke archeologische waarde in beeld te brengen.	2
Gemiddeld:		3,5

10.4 Effecten op de kwaliteit van het landelijk gebied

Indicator	Effecten	Score
Beschermde natuurgebieden	Bij deze denkrichting vindt de grootste uitbreiding van stedelijk gebied plaats. De ontwikkelingen tasten de beschermde natuurgebieden niet direct aan, maar indirecte hinder is niet uit te sluiten. Verkeerstoename en de bouwphase van de ontwikkelingen kunnen leiden tot stikstofdepositie. De groei van het aantal inwoners en werknemers kan leiden tot toenemende recreatiedruk en verstoring van het weidevogelgebied. De nieuwe woon- en werklocaties gaan naar verwachting ten koste van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging daalt de uitstoot van stikstofoxiden. Deze saldering kan resulteren in een daling van de stikstofdepositie op de beschermde natuurgebieden in de omgeving.	3
Biodiversiteit	Door de uitbreiding van stedelijk gebied met meerdere uitleglocaties en de plaatsing van werklocaties in de groene buffers tussen de kernen, neemt het leefgebied voor flora en fauna in het gebied af. De groene verbinding tussen de natuur aan de oost- en de westkant van de kernen wordt hiermee vrijwel geheel doorbroken. De situering van de duurzame energievoorzieningen kan negatieve effecten op de vogelpopulatie hebben. De lijnopstelling in de directe nabijheid van het weidevogelgebied zal leiden tot aantasting van de vogelpopulatie.	1,5

Grondwater-voorraad	De nieuwe woon- en werklocaties gaan naar verwachting ten koste van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging wordt er minder grondwater onttrokken uit het gebied. Nieuwe werklocaties kunnen echter vragen om nieuwe grondwateronttrekkingen ter plaatse. Door bij nieuwe stedelijk ontwikkelingen het hemelwater gescheiden af te voeren en lokaal te infiltreren, kan de grondwatervoorraad ter plaatse toenemen.	3,5
Cultuur-historische waarden (landelijk gebied)	In deze denkrichting zorgen de uitleglocaties en werkgebieden voor een groot ruimtebeslag, ten koste van het landelijk gebied.	2
Landschappelijke waarden	Door de uitbreiding van stedelijk gebied veranderen de landschappelijke waarden. De verhoudingen verschuiven waarbij er stedelijk gebied bij komt en er met name meer slagenlandschap verdwijnt. De uitbreidingen vinden deels plaats in de groene buffer tussen de kernen van Nijkerk. Voor de huidige inwoners kan hierdoor ook de belevingswaarde van het landschap afnemen.	1,5
Gemiddeld:		2

10.5 Effecten op duurzaamheid

Indicator	Effecten	Score
Uitstoot broeikasgassen	In deze denkrichting ligt de focus op de groei van het stedelijk gebied. Het uitgangspunt is dat nieuwe woon- en werklocaties energieneutraal worden. De toename van verkeer, als gevolg van deze ontwikkelingen leidt echter nog wel tot een toename van broeikasgassen. De focus ligt bij deze denkrichting op buiten stedelijke groei waardoor bestaand stedelijke gebied in mindere mate energieneutraal wordt. De huidige uitstoot van het stedelijk gebied daalt hierdoor minder snel. De nieuwe woon- en werklocaties gaan naar verwachting ten koste van enkele agrarische bedrijven. Als dit leidt tot bedrijfsbeëindiging daalt de uitstoot van broeikasgassen, met name wanneer het gaat om intensieve veehouderijen.	4

Aandeel duurzame energie	De omvangrijke groei van woningen en werkgelegenheid in deze denkrichting zorgt voor een toenemende vraag naar energie. Door nieuwe woon- en werklocaties energieneutraal te ontwikkelen gaat dit niet ten koste van de duurzame energie. Op bedrijventerreinen is mogelijk ruimte om meer duurzame energie op te wekken dan nodig is voor het terrein zelf. De lijnopstelling van windturbines langs de westkant van de A28 zorgt ervoor dat enkele turbines gesitueerd zijn op locaties die niet passen binnen het provinciaal beleid. De haalbaarheid hiervan is hierdoor onzeker en de ontwikkeling kan meer tijd in beslag nemen.	2
Gemiddeld:		3

10.6 Overzicht score op de vijf ambities

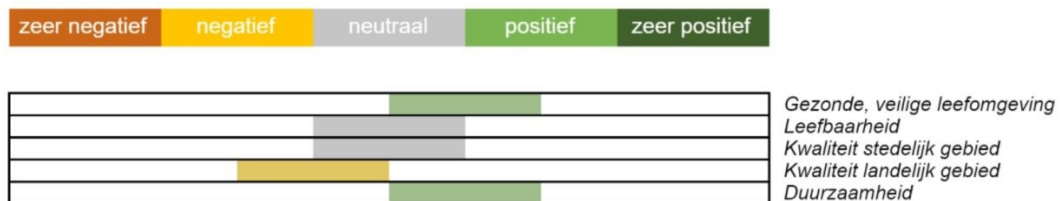

11 Samenvatting beoordeling denkrichtingen

In dit hoofdstuk zijn de beoordeling van de vijf denkrichtingen onder elkaar gezet en kort toegelicht.

Denkrichting 'trendmatige ontwikkeling'

Deze denkrichting gaat uit van verdere ontwikkeling van de gemeente Nijkerk in het huidige tempo en passend bij de huidige schaal. Dit is niet helemaal gelijk aan de referentiesituatie, in deze denkrichting zitten ook ontwikkelingen waar nog geen plannen of procedures voor opgestart zijn.

Bij deze denkrichting zijn geen grote effecten op de fysieke leefomgeving te verwachten. Trendmatige ontwikkeling van verduurzaming van de gebouwde omgeving en mobiliteit leiden tot lichte positieve effecten op de gezonde, veilige leefomgeving en duurzaamheid. De lichte negatieve effecten op landelijk gebied worden met name veroorzaakt door de inpassing van duurzame energievoorzieningen tussen Nijkerk en Nijkerkerveen. Hiermee worden zonnevelden en windturbines in waardevol landschappelijk gebied geplaatst dat de groene buffer vormt tussen de kernen. Dit leidt tot ruimtebeslag in het landelijk gebied en aantasting van leefgebied van flora en fauna. De beperkte omvang van de uitbreiding biedt wel kansen om waardevolle landschappen en groenstructuren te ontzien.

Denkrichting 'Groei gericht op recreatie en ontspanning'

Deze denkrichting legt het accent op recreatieve voorzieningen. Niet alleen voor de toeristische sector, maar nadrukkelijk ook voor eigen inwoners. De uitbreiding met woningen is beperkt, nieuwe werkgelegenheid richt zich op de recreatieve sector.

Bij deze denkrichting zijn de grootste positieve effecten te verwachten bij de gezonde, veilige leefomgeving en duurzaamheid. De inzet op recreatie en ontspanning stimuleert gezond gedrag van inwoners. Ook het autoluw maken van het centrum zorgt voor een beter leefklimaat door afname van luchtverontreiniging en geluidbelasting. Bij duurzaamheid zorgt de clustering van duurzame energievoorzieningen voor betere kansen voor (snelle) ontwikkeling door dit bijvoorbeeld als een energielandschap op te zetten.

De lichte positieve effecten op de leefbaarheid komen vanuit de toename van sociale ontmoetingen en levendigheid en de uitbreiding van recreatiemogelijkheden. Voor de kwaliteit van het landelijk gebied kan deze denkrichting zorgen voor een betere belevingswaarde van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het buitengebied.

Denkrichting 'Sociaal, duurzame groei'

Groei van de gemeente Nijkerk op sociaal en duurzaam vlak staat in deze denkrichting centraal. Deze denkrichting kent geen uitbreiding van woningen bovenop de reeds geplande voorraad.

Bij deze denkrichting zijn lichte positieve effecten op gezonde, veilige leefomgeving, leefbaarheid en kwaliteit landelijk gebied te verwachten. De beperkte uitbreiding van woningen biedt ruimte om de omvang en kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren en te investeren in voorzieningen. Voor de leefbaarheid zijn wel negatieve effecten te verwachten op de balans in de woningvoorraad en de werkgelegenheid, doordat hier nauwelijks aanpassing of uitbreiding plaatsvindt. Deze negatieve scores vallen weg tegen de positieve effecten van deze denkrichting op onder andere sociale aspecten. Voor het landelijk gebied is de impact op natuur bij deze denkrichting beperkt. Ook hier biedt het juist kansen om de belevingswaarde van het landschap te verbeteren.

Denkrichting 'Groeï van wonen'

Deze denkrichting zet maximaal in op de uitbreiding van woningen in de gemeente Nijkerk. Dit betekent ook verder uitbreiding van voorzieningen en passende maatregelen voor mobiliteit. Uitbreiding van het stedelijk gebied is hiervoor noodzakelijk.

Door de forse groei van woningen (en inwoners) stijgt het draagvlak voor voorzieningen, winkels en activiteiten. Dit komt de leefbaarheid ten goede. De grote opgave voor de realisatie van nieuwe woongebieden biedt ook veel kansen om de kwaliteit van de leefomgeving (het stedelijk gebied) te verbeteren. Lichte negatieve effecten zijn te verwachten bij de kwaliteit van het landelijk gebied. Voor de woningbouwopgave is een aanzienlijk ruimtebeslag nodig. Dit kan ten koste gaan van (waardevol) landelijk gebied of leefgebied van flora en fauna. Door nieuwe woonwijken energieneutraal te ontwikkelen leidt dit niet tot een grotere opgave voor de energietransitie.

Denkrichting 'Groei van wonen en werken'

De vijfde denkrichting zet naast uitbreiding van woning ook sterk in op uitbreiding van de werkgelegenheid. Naast een grote woningbouwopgave worden hier ook nieuwe bedrijventerreinen toegevoegd en wordt de ruimte op bestaande bedrijventerreinen benut voor intensivering.

Deze denkrichting heeft de meeste positieve effecten op de leefbaarheid. Door toevoeging van werkgelegenheid en uitgebreide investering in infrastructuur neemt de leefbaarheid toe. Ten opzichte van de denkrichting 'groei van wonen' is de beoordeling hier iets minder positief, doordat bedrijvigheid negatieve impact kan hebben op de gezonde, veilige leefomgeving en de kwaliteit van het stedelijk gebied.

Deze denkrichting heeft de grootste negatieve impact op de kwaliteit van het landelijk gebied. Het ruimtebeslag voor uitbreiding van het stedelijk gebied is bij deze denkrichting het grootst. Aantasting van waardevolle landschappen en leefgebieden voor flora en fauna lijkt onoverkomelijk. Door de aantasting van de groene buffer gaat dit ook ten koste van de belevingswaarde van het landschap.

Bijlage I – Foto van de leefomgeving

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE
T. 06-55494890
E. marien.kornet@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.